

1. Ekoloji idarəetmənin məsələləri :

- √ ekosistemdə dayanıqlı vəziyyətlərin axtarılması və dəstəklənməsi
- texnogen
- sosial
- bioloji
- ekoloji

2. Ekoloji monitorinq hansı məsələləri həll edir ?

- √ idarəetmə
- texnogen,sosial
- social,bioloji
- sosial,ekoloji
- ekoloji,bioloji

3. Ekoloji monitorinq hansı məsələləri həll edir ?

- ekoloji,bioloji
- social,bioloji
- texnogen,sosial
- social,ekoloji
- √ dərkətmə

4. Ekoloji monitorinq sistemi hansı 2 məsələni həll edir ?

- √ dərkətmə və idarəetmə
- social,ictimai,ekoloji
- texnogen,bioloji,ekoloji
- texnogen,bioloji,monitorinq
- ekoloji,bioloji,sosial

5. Ekoloji monitorinq sistemi hansı 2 məsələni həll edir ?

- ekoloji,bioloji,sosial
- social,ictimai,ekoloji
- texnogen,bioloji,ekoloji
- texnogen,bioloji,monitorinq
- √ dərkətmə və idarəetmə

6. Atmosferin öyrənilməsinin ilk cəhətləri kim tərəfindən edilmişdir ?

- Kuri
- Lamark
- √ M.V.Lomonosov
- Ç.Darvin
- Hekkel

7. Atmosferin öyrənilməsinin ilk cəhətləri kim tərəfindən edilmişdir ?

- Kuri
- Lamark
- √ M.V.Lomonosov
- Ç.Darvin
- Hekkel

8. Dağ rayonlarında su axarlarının növündən asılı olaraq,müşahidələrin sayı necə dəyişir?

- 4-5
- 5-6
- √ 42678.0
- 1-2
- 42463.0

9. Analitikkompleksin yaradılmasının uğurlu nümunəsi kimi nəyi göstərmək olar?

- global əhəmiyyətli sistemi
- yerli və regional sistemi
- √ avtomatlaşdırılmış sistemini
- yeni yaranmış sistemi
- ən çox istifadə olunan sistemi

10. Torpaqların ətraflı tədqiqatları zamanı vahid çirklənmə mənbəyi ətrafında sahəni neçə dəfə keçmək kifayətdir?

- √ bir-iki
- üç-dörd
- dörd-beş
- beş-altı
- iki-üç

11. Torpaqların çirklənmə xəritələri dedikdə:

- √ verilmiş rayon üçün tipik olan, torpaq və relyef şəraiti, bitkiləri və fiziki-coğrafi mühitin digər komponentləri daim təkrarlanan sahə başa düşülür
- əlavə işarələnmələrin tərtib edilməsi başa düşülür
- torpaqların çirklənmə dərəcəsi şkalasının işlənməsi başa düşülür
- Əldə olunan materiallar əsasında su hövzəsinin, suaxarının və ya onların hissələrinin, üzərində çirklənmə mənbələri və çirkab sul arın axıdılma yerləri qeyd edilmiş xəritələr başa düşülür
- Xəritənin və torpaqların çirklənmə şərtlərini xarakterizə edən

12. Güclü çirklənmiş torpaqlarda çirklənmə dərəcəsi neçədən böyükdür?

- √ 5-dən
- 2-dən
- 3-dən
- 4-dən
- 1-dən

13. Çirklənmiş torpaqların xəritəsinin tərtib edilməsi prosesində dördüncü mərhələ hansıdır?

- √ xəritənin və torpaqların çirklənmə şərtlərini xarakterizə edən
- topoqrafik xəritənin hazırlanması
- topoqrafik əsasla çəkilmə
- əlavə işarələnmələrin tərtib edilməsi
- torpaqların çirklənmə dərəcəsi şkalasının işlənməsi

14. Çirklənmiş torpaqların xəritəsinin tərtib edilməsi prosesində ikinci mərhələ hansıdır?

- xəritələrin tədqiqi
- topoqrafik xəritənin hazırlanması
- çölişləri
- topoqrafik əsasla çəkilmə
- √ torpaqların çirklənmə dərəcəsi şkalasının işlənməsi

15. Çirklənmiş torpaqların xəritəsinin tərtib edilməsi prosesində ilk mərhələ hansıdır?

- √ topoqrafik xəritənin hazırlanması
- çölişləri

- topoqrafik əsasə çəkilmə
- xəritələrin tədqiqi
- torpaqların çirklənmə dərəcəsi şkalasının işlənməsi

16. Çirklənmə xəritələri hansı xəritələr qrupuna aid edilir?

- ✓ tematik xəritələr
- əsas xəritələr
- əlavə xəritələr
- dünya xəritələri
- texniki xəritələr

17. Ağır metallarla torpaqların çirklənmələrinin tədqiq zamanı ağır metallarla çirklənmələrin tərtib edilən xüsusi xəritələri necə adlanır?

- ✓ torpaq texniki kimyəvi xəritələri
- torpaq xəritələri
- kimyəvi xəritələr
- düzgün xəritələr
- texniki xəritələr

18. Konvert metodu ilə nümunələrin seçilməsi hansı dərinlikdə aparılır?

- ✓ 20 sm
- 30 sm
- 40 sm
- 50 sm
- 10 sm

19. Birləşdirilmiş nümunə bir qayda olaraq hansı metod ilə tərtib edilir?

- ✓ konvert metodu ilə
- təcrübə metodu ilə
- funksiya metodu ilə
- daxili metod ilə
- analiz metodu ilə

20. Verilmiş rayon üçün tipik olan, torpaq və relyef şəraiti, bitkiləri və fiziki-coğrafi mühitin digər komponentləri daim təkrarlanan sahə necə adlanır?

- ✓ əsas sahə
- orta sahə
- normal sahə
- düzgün sahə
- baş sahə

21. Torpaqların ətraflı tədqiqat zamanı vahid çirklənmə mənbəyi ətrafında sahəni neçə dəfə keçmək kifayətdir?

- ✓ bir-iki
- üç-dörd
- dörd-beş
- beş-altı
- iki-üç

22. Çayda su rejiminin tədqiq edildiyi hər bir yerdən kimyəvi analiz üçün götürülən suyun həcmi neçə litr təşkil edir?

- ✓ 42589.0
- 42463.0
- 42494.0
- 42526.0
- 42401.0

23. Səthdə, 10, 20, 50, 100m dərinlikdə və dib yaxınlığında üfüqlər nə zaman yerləşdirilir?

- √ Dərinlik 100 m-dən artıq olduqda
- dərinlik 50m-dən artıq olduqda
- dərinlik 80m-dən artıq olduqda
- dərinlik 70m-dən artıq olduqda
- dərinlik 20m-dən artıq olduqda

24. Səthdə, su obyektinin ortasında və dib yaxınlığında üfüqlər nə zaman yerləşdirilir?

- √ dərinlik 10 m-dən çox olduqda
- dərinlik 8m-dən çox olduqda
- dərinlik 7m-dən çox olduqda
- dərinlik 5m-dən çox olduqda
- dərinlik 2m-dən çox olduqda

25. Səthdə və dib yaxınlığında üfüqlər nə zaman yerləşdirilir?

- √ dərinlik 5-dən 10 m-ə kimi olduqda
- dərinlik 7-dən 13m-ə kimi olduqda
- dərinlik 8-dən 14m-ə kimi olduqda
- dərinlik 0-dan 5m-ə kimi olduqda
- dərinlik 6-dan 12 m-ə kimi olduqda

26. Dərinlik 10 m-dən çox olduqda neçə üfüq yerləşdirilir?

- √ 3.0
- 6.0
- 7.0
- 8.0
- 5.0

27. Dərinlik 5-dən 10 m-ə kimi olduqda neçə üfüq yerləşdirilir?

- √ 2.0
- 4.0
- 3.0
- 1.0
- 5.0

28. 5 m dərinliyə kimisə səthində neçə üfüq quraşdırılır?

- √ 1.0
- 4.0
- 5.0
- 6.0
- 3.0

29. Müşahidə məntəqəsinin çayda su rejimini tədqiqdən yeri dedikdə nə nəzərdə tutulur?

- √ su hövzəsi və ya su axarının şərti en kəsiyi
- su məntəqəsi sahəsi
- çay hövzəsi
- çay axın rejimi
- su axını

30. Müşahidə məntəqələri çayda su rejimini tədqiq edən neçə yerdən ibarət olur?

- üç

- √ bir neçə
- bir
- iki
- dörd

31. Əldə olunan materiallar əsasında su hövzəsinin, suaxarının və ya onların hissələrinin, üzərində çirklənmə mənbələri və çirkab suların axıdılma yerləri qeyd edilmiş nələr tərtib edilir?

- √ xəritə-sxemləri
- qrafiklər
- planlar
- sxemlər
- cədvəllər

32. Su hövzələrinin və su axarları sahələrinin ilkin tədqiqat məqsədlərindən biri aşağıdakılardan hansı deyil?

- √ su hövzələrinin yenidən bərpası
- iş proqramının tərtib edilməsi
- su obyektinin vəziyyətinin müəyyən edilməsi
- çirklənmə mənbələrinin su hövzələrinə və ya su axarlarına axıdılan çirkab sularının miqdarı, tərkibi və atılma rejiminin aşkar edilməsi
- su istifadəçiləri haqqında məlumatların toplanması və analizi

33. Su hövzələrinin və su axarları sahələrinin ilkin tədqiqat məqsədlərindən biri aşağıdakılardan hansı deyil?

- √ su hövzələrinin çirkləndirilməsi
- iş proqramının tərtib edilməsi
- su obyektinin vəziyyətinin müəyyən edilməsi
- su istifadəçiləri haqqında məlumatların toplanması və analizi
- çirklənmə mənbələrinin su hövzələrinə və ya su axarlarına axıdılan çirkab sularının miqdarı, tərkibi və atılma rejiminin aşkar edilməsi

34. Su hövzələrinin və su axarları sahələrinin ilkin tədqiqat məqsədlərindən biri aşağıdakılardan hansı deyil?

- √ su hövzələrinin təmizlənməsi
- su istifadəçiləri haqqında məlumatların toplanması və analizi,
- iş proqramının tərtib edilməsi
- çirklənmə mənbələrinin su hövzələrinə və ya su axarlarına
- su obyektinin vəziyyətinin müəyyən edilməsi

35. Su hövzələrinin və su axarlarının keyfiyyətinin müşahidə məntəqələri neçə kateqoriyaya bölünür?

- √ dörd
- iki
- üç
- beş
- bir

36. Səth sularının çirklənməsinin müşahidəsi üzrə təşkil edilən işlərin mühüm mərhələlərindən biri :

- √ müşahidə məntəqəsinin yerinin seçilməsidir
- müşahidələrin düzgünlüyüdür
- müşahidələrin dəqiqliyidir
- müşahidələrin kompleksliliyidir
- müşahidələrin təşkilidir

37. Müşahidələrin təşkilinin əsas prinsipi, onların:

- √ kompleksliyidir
- dügünlüyüdür
- əhatəliliyidir
- tamlığıdır

- dəqiqliyədir

38. Nümunələr:

- √ birdəfəlik və ortasutkalıq olurlar
- dəqiq və qeyri-dəqiq olurlar
- düzgün və qeyri-düzgün olurlar
- bərabər və qeyri-bərabər olurlar
- tam və qeyri-tam olurlar

39. Maddənin konsentrasiyasının həqiqi qiymətinin təyin edilməsi üçün, havanın sərfi dəqiqədə neçə litrlərlə olmalıdır?

- √ on və yüz
- on və əlli
- on və altmış
- on və yetmiş
- on və otuz

40. Uducu cihazdan havanın keçirilməsi nəticəsində uducumühitdə analiz edilən maddənin nə aparılır?

- √ konsentrləşdirilməsi
- ölçülməsi
- analizi
- götürülməsi
- utilizasiyası

41. Atmosfer havasının keyfiyyətinin analizinin əsas elementlərindən biri nədir?

- √ nümunələrin götürülməsi
- atmosferin analizi
- keyfiyyətin ölçülməsi
- hündürlüyün ölçülməsi
- keyfiyyətin analizi

42. İşgünü ərzində məşəl altında ardıcıl olaraq neçə nöqtədə nümunəgötürmək olar.?

- √ 42401.0
- 42494.0
- 42587.0
- 42524.0
- 42463.0

43. Məşəlaltı müşahidələr zamanı havanın nümunələrinin götürülməsi yer səthindən neçə metr hündürlükdə aparılır?

- √ 1.5
- 4.0
- 1.0
- 3.0
- 2.0

44. Məşəlaltı müşahidələr zamanı havanın nümunələrinin götürülməsi eyni zamanda ən azı üç nöqtədə neçə dəqiqə ərzində aparılır?

- √ 20-30
- 45-50
- 55-60
- 65-70
- 35-40

45. Məşəlaltı müşahidələr zamanı havanın nümunələrinin götürülməsi eyni zamanda ən azı neçə nöqtədə aparılır?

- √ 3.0
- 2.0
- 4.0
- 5.0
- 1.0

46. Maksimal çirklənmə zonasında havanın ənazı neçə nümunəsi götürülür?

- √ 60.0
- 55.0
- 75.0
- 85.0
- 45.0

47. səyyar laboratoriya ildə təqribən neçə nümunə götürmək gücünə malikdir?

- √ 5000.0
- 2000.0
- 3000.0
- 4000.0
- 1000.0

48. Havanın temperaturu neçə dərəcədən aşağı olan rayonlarında, müşahidələr qısaldılmış proqram üzrə bazar günündən başqa hər gün aparılır?

- √ 45.0
- 70.0
- 80.0
- 90.0
- 60.0

49. Hansı proqram üzrə aparılan müşahidələr havanın tərkibində həm əsas, həm də spesifik çirkləndirici maddələrin ölçmələrini nəzərdə tutur?

- √ birinci
- dördüncü
- altıncı
- yeddinci
- beşinci

50. Müşahidə məntəqələri üçün bir qayda olaraq təyin edilən müşahidə proqramlarına aşağıdakılardan hansı aiddir?

- √ qısaldılmış
- əlavə
- müəyyən
- qeyri müəyyən
- əsas

51. Müşahidə məntəqələri üçün bir qayda olaraq təyin edilən müşahidə proqramlarına aşağıdakılardan hansı aiddir?

- √ natamam
- əlavə
- müəyyən
- qeyri müəyyən
- əsas

52. Müşahidə məntəqələri üçün bir qayda olaraq təyin edilən müşahidə proqramlarına aşağıdakılardan hansı aiddir?

- √ tam
- əsas

- əlavə
- qeyri müəyyən
- müəyyən

53. Müşahidə məntəqələri üçün bir qayda olaraq neçə müşahidə proqramı təyin edilir?

- ✓ üç
- altı
- yeddi
- səkkiz
- beş

54. Mürəkkəb relyefli və çoxlu sayda mənbələri olan yaşayışməntəqələri üçün hansı məsafədən bir məntəqənin quraşdırılması tövsiyə edilir?

- ✓ 5-10 km²
- 2-3 km²
- 0.5-1 km²
- 3-4km²
- 1-2 km²

55. Müşahidə məntəqəsində məcburi qaydada əsasən havanıdaha çox çirkləndirən hansı maddələrdən ölçülür?

- ✓ toz, SO₂, CO, NO_x
- FeO, Na₂O
- K₂O, CO, NO
- FeO, CO, NO
- NO, SiO₂

56. Atmosfer havasının vəziyyətinin monitorinqi konkret çirklənmə mənbələrinin təsiri altında yerləşməyən şəhərlərdə, yaşayışməntəqələrində və ərazilərdə atmosfer havasının keyfiyyəti üzərində müşahidəni təmin edir?

- ✓ ikinci sistem
- altıncı sistem
- yeddinci sistem
- səkkizinci sistem
- beşinci sistem

57. Atmosfer havasının vəziyyətinin monitorinqi hansı iki sistemə bölünür?

- ✓ müşahidə və nəzarət
- analiz və müşahidə
- təcrübə və nəzarət
- müşahidə və təcrübə
- təcrübə və analiz

58. Atmosfer havasının vəziyyətinin monitorinqi neçə sistemə bölünür?

- ✓ iki
- yeddi
- səkkiz
- doqquz
- beş

59. EAN-nın aparatür təminatında hansı istiqamət istiqamət konkret obyektə konkret agentin təyin edilməsi üçün xüsusi cihazların istehsalınayönəlmişdir?

- ✓ 2.0
- 5.0
- 6.0
- 7.0

- 4.0

60. Müxtəlif növ obyektlərin böyük sayda göstəricilərinə nəzarət etməyə imkan verən ümumi təyinatlı cihazların buraxılması EAN-nın aparatur təminatında hansı istiqamətə aiddir?

- √ 1.0
- 5.0
- 6.0
- 7.0
- 4.0

61. EAN-nın aparatur təminatında neçə istiqamət mövcuddur?

- √ 2.0
- 5.0
- 6.0
- 7.0
- 4.0

62. Küyölçənlər, spektrometrlər, zolaqlı filtrlər, vibrovericilər hansı aparaturaya? aid edirlər

- √ xarici
- regional
- qlobal
- əsas
- yerli

63. Səs-küyün, infrasəsin və vibrasiyanın ölçülməsi üçün hansı aparaturadan istifadə edilir?

- √ xarici
- regional
- qlobal
- əsas
- yerli

64. Hansı metodun əsasını neftin optik dalğaları udması və neftin yüngül və ağır fraksiyalarının işıqlanma spektrlərinin fərqlənməsi təşkil edir?

- udulma
- əksolunma
- fərqlənmə
- aydınlatma
- √ flüoressent

65. Hansı metodun mahiyyəti həyəcənmiş səthdən əks olunan siqnalın (qəbulu və emal olunmasından ibarətdir)?

- analiz
- kontakt
- müşahidə
- təcrübə
- √ radiolokasiya metodunun

66. Hansı metod görünən diapazondan başlamış metrlik diapazona kimi zondlayıcı dalğalarla eyni zamanda həyəcən lamaları, temperaturu və duzluluğa nəzarət etməyə imkan verir?

- √ Radioparlaqlıq
- əlavə
- müəyyən
- dəyişkən
- əsas

67. Hansı zondlamanın əsas çatışmazlığı buludların təsiri nəticəsində Yerdən atmosferin zondlanma hündürlüyünün məhdudluğudur?

- √ lidar
- əlavə
- dəyişkən
- müəyyən
- əsas

68. Hansı zondlamanın üstünlüyü onun monoxromatikliyi, koherentliyivə spektri dəyişmək imkanındır?

- dəyişkən
- əsas
- müəyyən
- √ lidar
- əlavə

69. Hansı dalğalar yağıntuların, buludların, atmosferin turbulentiyyəsinin tədqiqi üçün tətbiq edilir?

- uzununa
- üfüqi
- şaquli
- √ santimetrlik dalğalar
- eninə

70. Atmosferin qeyri-kontakt nəzarəti hansı metodları vasitəsilə həyata keçirilir?

- √ radioakustik və lidarmetodları
- müəyyən və qeyri müəyyən
- əsas və əlavə
- kontakt və qeyri kontakt
- passiv və aktiv

71. Hansı nəzarət mənbə tərəfindən yaradılan əks olunmuş, keçən və ya yenidən şüalandırılan zondlayıcı sahələrin qəbuludur?

- √ aktiv
- əlavə
- müəyyən
- qeyri müəyyən
- əsas

72. Hansı nəzarət obyektinin özündən gələn zondlayıcı sahənin qəbulu ilə həyata keçirilir?

- √ passiv
- əsas
- əlavə
- qeyri müəyyən
- müəyyən

73. Qeyri-kontakt nəzarət vasitələrinin işləmə prinsipi şərti olaraq hansı nəzarətə bölünürlər?

- √ aktiv və passiv
- əsas və əlavə
- mühim və qeyri mühim
- lazımlı və lazımsız
- müəyyən və qeyri müəyyən

74. Hansı sahələr geniş informasiya göstəricilərinə və obyektin maddəsi ilə qarşılıqlı təsirlərin müxtəlif effektlərinə malikdirlər?

- √ zondlayıcı sahələr

- təcrübə sahələri
- analiz sahələri
- kontakt sahələri
- müşahidə sahələri

75. Hansı analiz rentgen şüalanmasının təsiri altında müxtəlif element və maddələrin spektrlərinin alınmasına əsaslanır?

- ✓ rentgenspektral analiz
- müşahidə analiz
- kontakt analiz
- qeyri kontakt analiz
- təcrübə analiz

76. Hansi metodda cıvə damcılayıcı elektrodda analiz edilən birləşmənin bərpa olunma prinsipi tətbiq edilir?

- ✓ polyaroqrafik
- təcrübə
- kontakt
- müşahidə
- analiz

77. Şəhərlərdə və ətraf ərazilərdə torpaqların ağır metallarla çirklənmə səviyyəsi üzrə aparılan müşahidələr hansı xarakteri daşıyır?

- ✓ ekspedisiya
- təcrübə
- analiz
- heç bir xarakter daşımır
- müşahidə

78. Torpaqların çirklənmə vəziyyəti və proqnozu nəyə əsaslanmamalıdır?

- ✓ yalnız torpaqların nümunə analizinə
- biosferin analizinə
- coğrafi analizə
- biokimyəvi analizə
- suyun analizinə

79. Torpaqların antropogen çirklənməsinin neqativ fəsadları artıq hansı səviyyədə özünü büruzə verir?

- rayon
- qəsəbə
- ✓ regional və hətta qlobal
- bölgə

80. Torpağı çirkləndirən atmosfer tullantılarının tərkibində olan mürəkkəb üzvi birləşmələrə hansılar aiddir?

- ✓ piridin, fenol, benzol
- pridin
- fenol
- qarışqa turşusu
- benzol

81. Müvəqqəti su axarlarında müşahidələrin sayı ildə neçə dəfədən çox deyil

- 3-6
- 5-8
- 8-9
- ✓ 3-4
- 2-4

82. Suaxarlarının əksəriyyəti üçün suyun nümunələrinin götürülməsiildəneçə dəfə aparılır
- √ 7.0
 - 3.0
 - 4.0
 - 5.0
 - 2.0
83. Müşahidələr hidroloji vəhidrokimyəvi göstəricilərə əsasən su rejiminin əsas fazalarıüzrə aparılan məntəqələr hansı kateqoriyaya daxildir?
- √ IV
 - II
 - III
 - V
 - I
84. Analizin fotometrik metodunun hansı növləri vardır?
- √ fotokolorimetrik və spektrofotometrik
 - fotoanaliz və fotokimyəvi
 - fotometrik və fotoanaliz
 - fotokimyəvi və fotometrik
 - metrik və fotometrik
85. Buger-Lambert-Ber qanununda c-nəyi ifadə edir?
- √ tədqiq olunan elementin konsentrasiyası
 - məhlulun sıxlığını
 - məhlulun həcmi
 - duz cavab yoxdu
 - məhlulun qatılığını
86. Buger-Lambert-Ber qanununda b-nəyi ifadə edir?
- məhlulun həll olmasını
 - √ küvetin qalınlığı
 - məhlulun sıxlığı
 - məhlulun konsentrasiyasını
 - məhlulun həcmi
87. Buger-Lambert-Ber qanununda a-nəyi ifadə edir?
- məhlulun həll olması
 - √ müəyyən dalğa uzunluğunda udma əmsalı
 - məhlulun qatılığını
 - məhlulun sıxlığı
 - məhlulun konsentrasiyası
88. Buger-Lambert-Ber qanununda O nəyi ifadə edir?
- √ məhlulun optik sıxlığı
 - məhlulun qatılığını
 - məhlulun həll olması
 - məhlulun konsentrasiyası
 - məhlulun forması
89. Buger-Lambert-Ber qanunu:
- $d=ac$

- $a=bc$
- $C=da$
- ✓ $D=abc$
- $b=ac$

90. Ətraf mühitin vəziyyətinə müşahidə və nəzarətin istənilən metodunun effektivliyi hansı göstəricilərin məcmusu ilə qiymətləndirilmir?

- alınan nəticələrin təkrarlanması, təyin etmənin həssaslığı
- təyin etmənin selektivliyi və dəqiqliyi
- analizin yerinə yetirilməsinin ekspressliyi
- elementin aşkar edilmə həddləri
- ✓ metodun konsentrasiyasının yüksək qiymətləndirilməsi

91. Dolaylı ölçmə metodunda axtarılan parametr neçə mərhələdə təyin olunur?

- 4 mərhələdə
- 3 mərhələdə
- ✓ bir neçə mərhələdə
- bir mərhələdə
- 2 mərhələdə

92. Ekoloji monitorinq vasitələrinin hansı növləri vardır?

- əsas və əlavə
- ✓ kontakt və qeyri-kontakt
- nisbi və qeyri-nisbi
- maddi və qeyri-maddi
- əyani və qiyabi

93. Ekoloji monitorinq vasitələrinin neçə növü vardır?

- ✓ 2.0
- 8.0
- 7.0
- 6.0
- 5.0

94. Ətraf mühitin keyfiyyətinin tənzimlənməsi dedikdə nə başa düşülür?

- insanın ətraf mühitə mənfi təsirlərinin azaldılması üçün hansı təsirlərin
- biosfer üçün ekoloji rezervlər
- ✓ insanın çoxtərəfli marağını nəzərə alan optimal vəziyyətə nail olmaq
- ətraf mühit üçün xoşagəlməz təsirlərdir
- müsbət nəticə verdiyini

95. Su axını vasitəsilə daşınan orqanizmlərin qrupu hansıdır

- hidrobol
- ✓ drift
- hidrofob
- hidrosob
- hidrofil

96. Buger-Lambert-Ber qanunu:

- $b=ac$
- $d=ac$
- $a=bc$
- ✓ $D=abc$
- $C=da$

97. Ətraf mühitin vəziyyətinə müşahidə və nəzarətin istənilən metodunun effektivliyi metodun konsentrasiyasının yüksək qiymətləndirilməsi
- təyin etmənin selektivliyi və dəqiqliyi
 - ✓ hansı göstəricilərin məcmusu ilə qiymətləndirilmir?
 - alınan nəticələrin təkrarlanması, təyin etmənin həssaslığı
 - analizin yerinə yetirilməsinin ekspressliyi
 - elementin aşkar edilmə həddləri
98. Dolaylı ölçmə metodunda axtarılan parametrlər neçə mərhələdə təyin olunur?
- 4 mərhələdə
 - ✓ bir neçə mərhələdə
 - bir mərhələdə
 - 2 mərhələdə
 - 3 mərhələdə
99. Ekoloji monitorinq vasitələrinin hansı növləri vardır?
- əsas və əlavə
 - ✓ kontakt və qeyri-kontakt
 - nisbi və qeyri-nisbi
 - maddi və qeyri-maddi
 - əyani və qiyabi
100. Ekoloji monitorinq vasitələrinin neçə növü vardır?
- 8.0
 - ✓ 2.0
 - 5.0
 - 6.0
 - 7.0
101. Əsas komponentlərin analizi, uyğunluq analizi, uyğunluğun trendsiz analizi hansı dərəcələnmə metodlarına daxildir
- miqyaslı
 - ✓ metrik
 - bioloji
 - kimyəvi
 - mexaniki
102. Biotaya həqiqi təsiri müəyyən edən amillər üzrə sonra nə yerinə yetirilir
- ✓ reqressiya analizi
 - təcrübə
 - müşahidə
 - canlandırma
 - qeyd etmə
103. Ordinasiya sözü latıncadan tərcümədə nə deməkdir
- sıralamaq
 - ✓ qaydaya salma
 - tərtib etmək
 - təmizləmək
 - bölüşdürmək
104. Makrofitlər hansı qrupa daxildir

- √ fitobentos
- hidrobol
- hidrosob
- hidrofob
- hidrofil

105. Su axını vasitəsilə daşınan orqanizmlərin qrupu hansıdır

- hidrofob
- hidrosob
- hidrobol
- √ drift
- hidrofil

106. Aşağıdakılardan hansı su hövzələri və su axarlarında hidrobiontların əsas qruplarına aid deyil

- Neyston
- √ hidrofob
- bentos
- drift
- pelaqos

107. Aşağıdakılardan hansı su hövzələri və su axarlarında hidrobiontların əsas qruplarına aid deyil

- bentos
- drift
- √ hidrofob
- Neyston
- pelaqos

108. İnsan da daxil olmaqla canlı orqanizmlərin əksəriyyəti

- √ aerobdurlar
- təşkiledicidilər
- məhsuldardılar
- istifadəçidilər
- qarışıqdırlar

109. Qrupdakı növlərin miqdarı nədir

- √ növ bolluğu
- təcrübə
- analiz
- dərəcələnmə
- növəmələgəlmə

110. Kanonik korrelyasiya, uyğunluğun çoxlu analizi, üçölçülü açılış hansı dərəcələnmə metodlarına daxildir

- miqyashı
- mexaniki
- kimyəvi
- bioloji
- √ çoxölçülü dərəcələnmə

111. Qeyri-metrik dərəcələnmə, qeyri-xətti dərəcələnmə, assimetrik matris analizi, açılış metodu hansı dərəcələnmə metoduna aiddirlər

- √ qeyri-metrik
- miqyashı
- kimyəvi
- mexaniki

- bioloji

112. Əsas komponentlərin analizi, uyğunluq analizi, uyğunluğun trendsiz analizi hansı dərəcələnmə metodlarına daxildir

- √ metrik
- miqyaslı
- mexaniki
- kimyəvi
- bioloji

113. Biotaya həqiqi təsiri müəyyən edən amillər üzrə sonra nə yerinə yetirilir

- təcrübə
- canlandırma
- qeyd etmə
- müşahidə
- √ reqresiya analizi

114. Ordinasiya sözü latıncadan tərcümədə nə deməkdir

- √ qaydaya salma
- təmizləmək
- sıralamaq
- bölüşdürmək
- tərtib etmək

115. Makrofitlər hansı qrupa daxildir

- hidrofil
- hidrobol
- hidrosob
- hidrofob
- √ fitobentos

116. Qeyri-metrik dərəcələnmə, qeyri-xətti dərəcələnmə, assimetrik matris analizi, açılış metodu hansı dərəcələnmə metoduna aiddirlər

- √ qeyri-metrik
- kimyəvi
- mexaniki
- miqyaslı
- bioloji

117. Kanonik korrelyasiya, uyğunluğun çoxlu analizi, üçölçülü açılış hansı dərəcələnmə metodlarına daxildir

- √ çoxölçülü dərəcələnmə
- kimyəvi
- mexaniki
- miqyaslı
- bioloji

118. Çoxnövlü biosistemlər qrupdakı növlərin miqdarı nədir?

- √ növ bolluğu
- dərəcələnmə
- analiz
- təcrübə
- növəmələgəlmə

119. Ölkə üzrə atmosfer havasının çirklənməsinin monitorinqi neçə müşahidə məntəqlərində aparılır?

- 20
- 15
- 35
- √ 26
- 30

120. Ölkə üzrə atmosfer havasının çirklənməsinin monitorinqi neçə şəhər məntəqlərində fəaliyyət göstərir?

- 10
- √ 8
- 6
- 9
- 7

121. Ölkə üzrə atmosfer havasının çirklənməsinin monitorinqi ölkənin hansı şəhərlərində fəaliyyət göstərir?

- İsmayilli, Şəki, Xızı, Salyan və Biləsuvar
- √ Bakı, Sumqayıt, Gəncə, Mingəçevir, Şirvan, Naxçıvan, Lənkəran və Şəki
- Qusar, Quba, Mingəçevir, Şirvan,
- Qəbələ, İsmayilli, Şəki, Xızı, Şəmkir və Bərdə
- Quba, Qusar, Bakı, Sumqayıt, Ağdaş, Şəmkir və Bərdə

122. Atmosfer havasının çirklənməsi üzərində müşahidə məntəqələri hansı kateqoriyalarda quraşdırılır:

- Qısıldılmış və marşrut üzrə
- √ Stasionar, , səyyar
- Tam
- Sutkalıq
- Qısıldılmış

123. Atmosfer havasının çirklənməsi üzərində müşahidə məntəqələri neçə kateqoriyada quraşdırılır:

- 6
- 2
- 5
- 4
- √ 3

124. Ölkə ərazisində gündəlik radiasiya fonunun mövsümlər üzrə dəyişməsinin əsas səbəbi nə ilə bağlıdır?

- Planetlərin hərəkəti ilə
- Yerin öz oxu ətrafında fırlanması ilə.
- √ Günəş şüalarının fəaliyyəti ilə
- Atmosfer hadisələri ilə
- Gecə və gündüzün növbələşməsi ilə

125. Düzgün cavabı göstərin.

- √ Respublika ərazisində radiasiya fonu üzərində əldə olunan monitorinq məlumatı hər yarım saatdan bir Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Ətraf Mühit üzrə Milli Monitorinq Departamentinə və FHN-nin böhran vəziyyətlərində idarəetmə mərkəzlərinə ötürülür.
- Respublika ərazisində radiasiya fonu üzərində əldə olunan monitorinq məlumatı hər beş saatdan bir Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Ətraf Mühit üzrə Milli Monitorinq Departamentinə ötürülür.
- Respublika ərazisində radiasiya fonu üzərində əldə olunan monitorinq məlumatı hər üç saatdan bir Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamentinə ötürülür.
- Respublika ərazisində radiasiya fonu üzərində əldə olunan monitorinq məlumatı hər üç saatdan bir Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Ətraf Mühit üzrə Milli Monitorinq Departamentinə ötürülür.
- Respublika ərazisində radiasiya fonu üzərində əldə olunan monitorinq məlumatı hər bir saatdan bir Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Departamentinə ötürülür.

126. Aşağıdakılardan hansı yalnıxdır?

- ✓ Atmosfer aerozollarının ümumi β aktivliyi üzrə müşahidələr respublikanın Salyan, İmişli, Sabirabad regionlarında aparılır.
- Atmosfer aerozollarının ümumi β aktivliyi üzrə müşahidələr respublikanın Bakı, Şəki, Neft Daşları regionlarında aparılır.
- Atmosfer aerozollarının ümumi β aktivliyi üzrə müşahidələr respublikanın Quba, Naxçıvan, Ağstafa regionlarında aparılır.
- Atmosfer aerozollarının ümumi β aktivliyi üzrə müşahidələr respublikanın Lənkəran, Zaqatala, Şəki regionlarında aparılır.
- Atmosfer aerozollarının ümumi β aktivliyi üzrə müşahidələr respublikanın Bakı, Sumqayıt, Gəncə regionlarında aparılır.

127. Aşağıdakılardan hansı doğrudur?

- Atmosfer aerozollarının təbii radiasiya fonu üzrə müşahidələri ölkənin 18 məntəqəsində aparılır.
- Atmosfer aerozollarının ümumi β aktivliyi üzrə müşahidələr ölkənin 24 məntəqəsində aparılır.
- ✓ Atmosfer aerozollarının ümumi β aktivliyi üzrə müşahidələr ölkənin 11 məntəqəsində aparılır.
- Atmosfer aerozollarının ümumi β aktivliyi üzrə müşahidələr ölkənin 21 məntəqəsində aparılır.
- Atmosfer aerozollarının təbii radiasiya fonu üzrə müşahidələri ölkənin 16 məntəqəsində aparılır

128. Azərbaycan Respublikasının hansı regionlarında radiasiya fonu üzərində avtomatlaşdırılmış monitoring nəzarət sistemi quraşdırılmışdır?

- Qəbələ, Şəki, İsmayıllı, Ağcabədi, Ağdaş, Salyan, Sabirabad,
- Qusar, Xaçmaz, Siyəzən, Lənkəran, Masallı
- Beyləqan, Siyəzən, Lənkəran, Masallı
- Qəbələ, Şəki, Sədərək, Salyan, İmişli,
- ✓ Qazax, Naxçıvan, Beyləqan, Sədərək, Astara, Quba və Pirallahı adası

129. Ətraf mühitin radiasiya fonu üzrə gündəlik müşahidələr gün ərzində hansı saatlarda aparılır?

- 09:00, 13:00, 17:00, 19:00
- 09:00, 18:00
- ✓ 09:00, 13:00, 18:00
- 07:00, 13:00, 19:00
- 07:00, 09:00, 13:00, 17:00

130. Ətraf mühitin radiasiya fonu üzrə gündəlik müşahidələr gün ərzində neçə dəfə aparılır?

- ✓ 3 dəfə;
- 6 dəfə;
- 5 dəfə
- 4 dəfə;
- 2 dəfə;

131. Ətraf mühitin radiasiya fonu üzrə gündəlik müşahidələr gün ərzində neçə dəfə və hansı saatlarda aparılır?

- ✓ 3 dəfə; 09:00, 13:00, 18:00
- 2 dəfə; 09:00, 18:00
- 4 dəfə; 09:00, 13:00, 17:00, 19:00
- 4 dəfə; 07:00, 09:00, 13:00, 17:00
- 3 dəfə; 07:00, 13:00, 19:00

132. Respublikada ətraf mühitin radiasiya fonu üzrə neçə müşahidə məntəqəsi fəaliyyət göstərir?

- 47
- 26
- 36
- ✓ 41
- 38

133. Təbii mühitin radiasiya şəraiti üzrə nəzarətin hansı göstəriciləri vardır?

- D.Ətraf mühitin faktiki vəziyyəti və çirklənmə səviyyəsini qiymətləndirmək.
- C.Təbii mühitin fiziki halını qiymətləndirmək
- B.Ətraf mühitin vəziyyəti və ona təsir edən faktorlar
- ✓ A.Təbii radiasiya fonu və atmosfer aerozollarının ümumi β radioaktivliyi

- E.Antropogen faktor təsirindən ətraf mühitdə yaranan dəyişikliklər.

134. Təbii mühitin radiasiya şəraiti üzrə nəzarətin neçə göstəricisi vardır?

- √ A.2
- E.6
- D.5
- C.4
- B.3

135. Aşağıdakı variantlardan hansında Filtr qurğusunun çatışmayan cəhəti doğru göstərilmişdir?

- √ A.Kifayət qədər bahadır, xidmət çətindir və mütləq elektrik xətti çəkilməlidir.
- E.Radioaktiv tullantıların paylanması bir çox problemlər yaradır.
- D.Müşahidələr zamanı qeyri-dəqiq göstəricilər ortaya çıxır.
- C.Filtr qurğularının hər gün dəyişdirilməsi lazım gəlir
- B.Bu qurğuda aerozolların tutulma səmərəliliyi yüxsək olmur.

136. “Tayfun” seriyalı filtirli qurğularda filtr elementi kimi nədən istifadə olunur?

- E.Qazlardan
- D.Sudan
- C.Metallardan
- B.Taxtadan
- √ A.Filtr parçasından

137. “Tayfun” seriyalı filtirli qurğulardan daha çox harada istifadə olunur?

- √ Atmosfer havasının radioaktiv çirklənməsi üzərində müşahidələr apararkən
- Təbii mühitin fiziki halının qiymətləndirilməsi zamanı.
- Antropogen faktor təsirindən ətraf mühitdə yaranan dəyişikliklərə nəzarət zamanı
- Atmosfer yağıntılarında olan çirkləndiricilər üzərində müşahidələr apararkən
- Səth sularının çirklənməsi üzərində müşahidələr apararkən.

138. Atmosferin radioaktiv çirklənməsi üzərində müşahidələr apararkən hansı qurğudan istifadə olunur?

- Elektrik filtrləri
- Texnoloji qurğular.
- √ Hava filtri qurğusu və radioaktiv sorğu kitabları
- Quru toztutucular
- Yaş toztutucular

139. Müvəqqəti su axarlarında müşahidələrin sayı ildə neçə dəfədən çox deyil

- √ 42371.0
- 4.0
- 42433.0
- 42496.0
- 5.0

140. Dağ rayonlarında su axarlarının növündən asılı olaraq,müşahidələrin sayı necə dəyişir?

- √ 42471.0
- 42371.0
- 42496.0
- 42465.0
- 42433.0

141. İş günü ərzində məşəl altında ardıcıl olaraq neçə nöqtədə nümunə götürmək olar.?

- 42465.0
- 42435.0
- √ 42498.0
- 42371.0
- 42433.0

142. İnsan da daxil olmaqla canlı orqanizmlərin əksəriyyəti

- təşkilədicilər
- √ aerobdurlar
- qarışıqdurlar
- məhsuldardılar
- istifadəçilər

143. Kükürdün dioksidindən nə əmələ gələ bilər?

- sulfat turşusu
- √ kükürd turşusu
- azot turşusu
- karbonat turşusu
- fosfat turşusu

144. Havadakı nəmlik nəticəsində nə əmələ gələ bilər?

- √ azot turşusu
- karbonat turşusu
- fosfat turşusu
- sulfat turşusu
- kükürd turşusu

145. Havanın çirklənməsinin təhlilində əsas məqsəd nədir?

- havadakı nəmliyi təhlil zamanı ölçməkdir
- √ kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri haqqında informasiyanın alınmasıdır
- havaya atılan zərərli qazların təsirini ölçməkdir
- yalnız meteoroloji şəraitin dəyişməsinə ölçməkdir
- havadakı oksigen qazının necə dəyişməsinə müşahidə etməkdir

146. Ətraf mühitin vəziyyətini öyrəndikdə və monitorinqini təşkil etdikdə hansı məsələləri aydınlaşdırmaq lazımdır?

- biosfer üçün ekoloji rezervlər
- √ biosferin hal-hazırdakı vəziyyətini və baş verə biləcək dəyişikliklər
- biosferdə mümkün olan dəyişikliklərin səbəbləri və zərərli təsirlərin mənbələri
- ətraf mühit üçün xoşagəlməz təsirlər
- bütün variantlar doğrudur

147. Səth sularının keyfiyyətinin nəzarət məntəqələri şəbəkələri əsasən hansı ərazilərdə təşkil edilir? Düzgün cavabı göstərin.

- Şorlaşmış torpaqlarda və yarıqarıqlar əmələ gəlmiş torpaqlarda
- Böyük çaylara və su hövzələrinə axıtılan çirkli qolların mənsəblərində
- Otladıqlarda, biçənəklərdə və eroziyaya uğramış torpaq səthində
- Dağ mədən sənayesi işləri zamanı çirklənmiş torpaqların ətrafında
- √ Ayrıca iri sənaye müəssisələrində çirkab suların atıldığı yerlərdə

148. Səth sularının keyfiyyətinin nəzarət məntəqələri şəbəkələri əsasən hansı ərazilərdə təşkil edilir? Düzgün cavabı göstərin.

- √ Kənd təsərrüfatı sularının təşkilinin ərazi istehsal komplekslərində
- Dağ mədən sənayesi işləri zamanı çirklənmiş torpaqların ətrafında
- Şorlaşmış torpaqlarda və yarıqarıqlar əmələ gəlmiş torpaqlarda
- Böyük çaylara və su hövzələrinə axıtılan çirkli qolların mənsəblərində

149. Səth sularının keyfiyyətinin nəzarət məntəqələri şəbəkələri əsasən hansı ərazilərdə təşkil edilir? Düzgün cavabı göstərin.

- √ Çaylarda qiymətli və xüsusi qiymətli balıq növlərinin kürü tökməsi və qışlaması yerlərində
- Böyük çaylara və su hövzələrinə axıdılan çirkli qolların mənsəblərində
- Dağ mədən sənayesi işləri zamanı çirklənmiş torpaqların ətrafında
- Şorlaşmış torpaqlarda və yarıqanlar əmələ gəlmiş torpaqlarda
- Otlarlarda, biçənəklərdə və eroziyaya uğramış torpaq səthində

150. Səth sularının keyfiyyətinin nəzarət məntəqələri şəbəkələri əsasən hansı ərazilərdə təşkil edilir? Düzgün cavabı göstərin

- √ Transsərhəd çayların sərhədi keçən yerlərində
- Meşələrdə və xüsusi qorunan ərazilərin səthində
- Dağ mədən sənayesi işləri zamanı çirklənmiş torpaqların ətrafında
- Şorlaşmış torpaqlarda və yarıqanlar əmələ gəlmiş torpaqlarda
- Otlarlarda, biçənəklərdə və eroziyaya uğramış torpaq səthində

151. Səth sularının keyfiyyətinin nəzarət məntəqələri şəbəkələri əsasən hansı ərazilərdə təşkil edilir? Düzgün cavabı göstərin.

- Şorlaşmış torpaqlarda və yarıqanlar əmələ gəlmiş torpaqlarda
- Meşələrdə və xüsusi qorunan ərazilərin səthində
- Dağ mədən sənayesi işləri zamanı çirklənmiş torpaqların ətrafında
- √ Çirkab sularının su hövzələrinə və su axınlarına atıldığı iri şəhərlərdə və qəsəbələrdə
- Otlarlarda, biçənəklərdə və eroziyaya uğramış torpaq səthində

152. Hidrobioloji göstəricilərə görə səth sularının kateqoriyalarının nəzarəti ayda

- Hidrobioloji göstəricilərə görə səth sularının kateqoriyalarının nəzarəti hər il qış fəslində ayda 3 dəfə (qısaldılmış proqramla) aparılır.
- Hidrobioloji göstəricilərə görə səth sularının kateqoriyalarının nəzarəti hər il qış fəslində ayda 3 dəfə (tam proqramla) aparılır.
- √ Hidrobioloji göstəricilərə görə səth sularının kateqoriyalarının nəzarəti ayda 1 dəfə (qısaldılmış proqramla) və kvartalda 1 dəfə (tam proqramla) aparılır.
- Hidrobioloji göstəricilərə görə səth sularının kateqoriyalarının nəzarəti ayda 2 dəfə (tam proqramla) və kvartalda 3 dəfə (qısaldılmış proqramla) aparılır.
- Hidrobioloji göstəricilərə görə səth sularının kateqoriyalarının nəzarəti ayda 3 dəfə (qısaldılmış proqramla) və kvartalda 3 dəfə (tam proqramla) aparılır.

153. Çirkab sularının mütəşəkkil qaydada atılması zamanı nəzarət məntəqələri əsasən harada yerləşdirilir?

- Çayların mənsəbində
- Çayların mənbəyində
- √ Mənbədən yuxarıda və aşağıda
- Ərazinin dörd tərəfində
- Ərazinin girişində və çıxışında

154. Çirkab sularının mütəşəkkil qaydada atılması zamanı nəzarət məntəqələri neçə əsas nöqtədə yerləşdirilir.

- √ 2
- 6
- 5
- 4
- 3

155. Səth sularının keyfiyyət nəzarət məntəqələri kateqoriyalarının müəyyən olunmasında hansı amillər nəzərə alınmalıdır?

- √ Su obyektinin təsərrüfat əhəmiyyəti, suyun keyfiyyəti, su hövzəsinin ölçüsü və həcmi, su axınlarının ölçüsü və sululuğu.
- Suyun axın sürəti, duzluluğu və keyfiyyəti
- Suyun səviyyəsi, axın sürəti və bioloji tərkibi
- Suyun səviyyəsi, duzluluğu və kimyəvi tərkibi,
- Suyun sıxlığı, şəffaflığı və bulanıqlığı,

156. Səth sularının keyfiyyət nəzarət məntəqələri neçə kateqoriyaya bölünür?
- 7
 - 8
 - ✓ 4
 - 5
 - 6
157. Kalorimetrik təyinat aparıldıqda qatılığı təyin etmək üçün neçə litr nümunə tələb olunur?
- 0.4-0.6 l
 - 0.5-0.7 l
 - 0.1-0.2 l
 - 0.3-0.5 l
 - ✓ 1-2 l
158. Yeni məhsul yaratmaq üçün günəş enerjisindən istifadə etməyə nə ad verilir
- ✓ fotosintez
 - imkan
 - aşkaredicilik
 - məhsuldarlıq
 - reaksiya
159. Suda temperaturun həddindən artıq artması onda olan nəyin qatılığının azalması ilə nəticələnir?
- ✓ kalsium ionlarının
 - sulfat turşusunun
 - azotun
 - karbonun
 - civənin
160. İstiliklə çirklənmə suda olan hansı qazların miqdarının azalmasına səbəb olur?
- oksigen
 - təsirsiz qazlar
 - ✓ azot və karbon
 - azot
 - karbon
161. Dəniz suyunda həll olmuş oksigenin qatılığını təyin etmək üçün hansı empirik asılılıqdan istifadə olunur?
- ✓ $[O_2 \text{ həll olmuş}] = 80 / 0.2t - 7.1$
 - $[O_2 \text{ həll olmuş}] = 50 / 0.2t - 8.1$
 - $[O_2 \text{ həll olmuş}] = 60 / 0.3t - 9.1$
 - $[O_2 \text{ həll olmuş}] = 70 / 0.1t - 6.1$
 - $[O_2 \text{ həll olmuş}] = 90 / 0.3t - 8.1$
162. İstiliklə çirklənmə suda olan hansı qazların miqdarının azalmasına səbəb olur?
- ✓ azot və karbon
 - təsirsiz qazlar
 - oksigen
 - karbon
 - azot
163. Biosenozların həyatını ciddi təhlükə qarşısında qoyan nədir?
- cərəyanların hərəkətidir
 - dənizdə yosunların olmamasıdır

- √ elektrik və atom stansiyalarının kollektorlarının soyudulması üçün istifadə
- güclü yağışların yağmasıdır
- temperaturun sabit qalmasıdır

164. İstiliyin ətraf mühitə atılması biosenozların məhvinə gətirən çirkləndirmənin hansı növüdür?

- pestisidlə çirklənmənin
- fiziki-kimyəvi
- √ fiziki
- kimyəvi
- yuyucu maddələrlə çirklənmənin

165. Şimal qütbün dənizlərini çirkləndirən əsas səbəb nədir?

- küləklər
- orada yaşayan canlılar
- √ çaylar
- neftlə çirklənmə
- cərəyanlar

166. Hər il Dünya okeanına neçə ton neft axıdılır?

- √ 5 mln. t
- 6 mln. t
- 2 mln. t
- 3 mln. t
- 4 mln. t

167. Karbohidrogenlərlə çirklənmə əsasən harada daha aktivdir?

- √ neft çıxarma, neftin dənizlə daşınması və neft məhsullarının istifadə olunduğu ərazilər
- qurğuşun istifadə olunan ərazilər
- molibden çıxarılan ərazilərdə
- polimetal çıxarılan ərazilərdə
- civə çıxarılan ərazilərdə

168. Suların kimyəvi çirklənməsi neçə yerə ayrılır?

- √ 3.0
- 6.0
- 5.0
- 2.0
- 4.0

169. Eri gölünə tökülən və onu daha çox çirkləndirən çay hansıdır?

- √ Detroyt
- Qanq
- Dunay
- Dnepr
- Lena

170. Havanın təhlil üsullarından biri yalnızdır:

- OJC – spektroskopiya üsulu
- məsafədən təhlil üsulları
- fiziki-nüvə təhlil üsulları
- √ radioaktiv şüalandırma üsulları
- məsafədən zondlanma aktiv üsulları

171. Aktivasiya təhlil üsulları hansı vasitələrlə yerinə yetirilir?
- √ kimyəvi və alətlər
 - fiziki
 - kimyəvi
 - alətlərlə
 - fiziki və kimyəvi
172. Torpaq örtüyünün ağır metallarla çirklənməsinin dəqiq təsvirini əldə etmək üçün xammal torpaq nümunələrini nə qədər dərinlikdən götürmək lazımdır?
- 0-5; 5-20 sm
 - √ 0-2.5; 2.5-5.0; 5-10; 10-20; 20-40 sm
 - 30-40; 40-50 sm
 - 20-40; 40-70 sm
 - 5-20; 20-30 sm
173. . Torpaq örtüyünün ağır metallarla çirklənməsinin dəqiq təsvirini əldə etmək üçün şumlanmış ərazilərdə torpaq nümunələrini nə qədər dərinlikdən götürmək lazımdır?
- √ 0-10 və 0-20 sm
 - 20-40 və 40-70 sm
 - 30-40 və 40-50 sm
 - 5-20 və 20-30 sm
 - 0-5 və 5-20 sm
174. . Ağır metallar bir qayda olaraq səthdən nə qədər məsafədə toplanır?
- √ 2-5 sm
 - 7-15 sm
 - 20-25 sm
 - 18-20 sm
 - 9-16 sm
175. Atmosfer vasitəsilə torpaq örtüyünü çirkləndirən texnogen tullantılar əsasən torpağın hansı qatında toplanırlar?
- √ üst qatlarında
 - iki metrliyində
 - bir metrliyində
 - orta hissədə
 - alt qatlarında
176. Təbii və kənd təsərrüfatı landşaftlarında çöl proqramlarının tətbiq edilməsi zamanı hansı proseslər müəyyənləşdirilməlidir?
- tədqiqat zamanı müxtəlif texniki qurğulardan istifadə edilməlidir
 - müxtəlif maddələr üzərində müşahidə proqramları hazırlanmalıdır.
 - √ əsas fiziki materialı verəcək torpaq nümunələrinin götürüləcəyi nöqtələrin təqribi sayı müəyyən edilməli, çöl marşrutları və ya sahələrin emal edilməsi ardıcılığı göstərilməli, tapşırığın yerinə yetirilməsinin təqvim müddətləri təyin edilməlidir.
 - şumlanmış və xammal torpaqlardan nümunələr götürülərək tədqiqat aparılmalıdır.
 - antropogen çirkləndirici maddələrin təsirinə məruz qalmış torpaqların vəziyyəti qiymətləndirilməlidir.
177. Təbii və kənd təsərrüfatı landşaftlarında çöl proqramlarının tətbiq edilməsi zamanı hansı proseslər müəyyənləşdirilməlidir?
- tam proqramlar
 - qısaltılmış proqramlar
 - √ çöl proqramları
 - stasionar proqramlar
 - marşrut üzrə proqramlar
178. Təbii və kənd təsərrüfatı landşaftlarında torpaqların ağır metallarla çirklənmə səviyyəsi üzərində müşahidələrin hansı proqramı tətbiq edilir?

- tam proqramlar
- qısaltdılmış proqramlar
- √ çöl proqramları
- stasionar proqramlar
- marşrut üzrə proqramlar

179. Oksidləşmə-bərpaedici reaksiyalarda azad edilən enerjiden istifadə etməklə ilkin məhsulun alınmasına nə deyilir

- √ xemosintez
- məhsuldarlıq
- imkan
- fotosintez
- reaksiya

180. Torpaqda çirkləndirici elementlərin təyin olunması neçə üsulla aparılır?

- √ 8.0
- 10.0
- 14.0
- 13.0
- 7.0

181. Nemotosidlər nəyə deyilir?

- fitopotogen göbələklərə qarşı
- alaclara qarşı işlənir
- √ qurdlara, soxulcanlara qarşı toksikdir
- gəmiricilərə qarşı istifadə olunur
- zərərli həşəratı məhv etmək üçün

182. Rodentisidlər nəyə deyilir?

- qurdlara, soxulcanlara qarşı toksikdir
- alaclara qarşı işlənir
- fitopotogen göbələklərə qarşı
- zərərli həşəratı məhv etmək üçün
- √ gəmiricilərə qarşı istifadə olunur

183. Herbisidlər nəyə deyilir?

- √ alaclara qarşı istifadə olunur
- qurdlara, soxulcanlara qarşı toksikdir
- gəmiricilərə qarşı
- fitopotogen göbələklərə qarşı işlənir
- zərərli həşəratı məhv etmək üçün

184. İsektisidlər nəyə deyilir?

- √ zərərli həşəratı məhv etmək üçün
- qurdlara, soxulcanlara qarşı toksikdir
- gəmiricilərə qarşı işlənir
- alaclara qarşı işlənir
- fitopotogen göbələklərə qarşı işlənir

185. Bunlardan biri pestisid kateqoriyasına aid deyil:

- herbesidlər
- nemotosidlər
- √ fitopatogenesisidlər

- insektisidlər
- funqisidlər

186. Pestisidlər neçə kateqoriyaya bölünür?

- 4.0
- 6.0
- ✓ 5.0
- 2.0
- 3.0

187. Allogen suksesiya bir qayda olaraq necə gedən proseslərlə müşahidə edilir

- düz
- ✓ tərs
- əlavə
- artıq
- köməkçi

188. Müasir tipli nüvə reaktorları neçə halda qəza yaradır?

- 6.0
- 4.0
- 3.0
- ✓ 2.0
- 5.0

189. Torpaqda çirkləndiricilərin təyin olunması üsullarından biri yalnızdır:

- kimyəvi
- ✓ fiziki spektral
- emission spektral
- kimyəvi spektral
- atom absorpsion

190. Çayda su rejiminin tədqiq edildiyi hər bir yerdən kimyəvi analiz üçün götürülən suyun həcmi neçə litr təşkil edir?

- 42371.0
- 42433.0
- 42465.0
- 42496.0
- ✓ 42559.0

191. Orta çirklənmiş torpaqlarda çirklənmə dərəcəsi neçədir?

- ✓ 42434.0
- 10.0
- 20.0
- 30.0
- 15.0

192. Obyektin öz vəziyyətini saxlaması, təsirə müqavimət göstərmək qabiliyyəti nə adlanır

- ✓ rezistiv
- əlavə
- artıq
- köməkçi
- yaranma

193. Ekoloji auditorun hüquqlarına aid deyil?

- sifarişçi lazım olan sənədləri təqdim etmədikdə yoxlamadan imtina etmək.
- ekoloji audit aparılan obyektlərin ekoloji və maliyyə fəaliyyəti ilə bağlı sənədlərlə tanış olmaq.
- ekoloji audit aparılmasına başqa auditorları cəlb etmək.
- bağlanmış müqaviləyə uyğun olaraq auditin forma və metodlarının sərbəst müəyyənləşdirmək.
- ✓ mühasibat uçotunun təşkilində kömək göstərmək.

194. Ekoloji auditorun vəzifələrinə daxil deyil?

- dəyən zərərin aradan qaldırılması üzrə təkliflərin hazırlanması.
- audit keçirən müəssisə və regionda istifadə olunan təhlükəli predmetlərdən istifadənin azaldılması.
- ✓ nəzarət obyekti üçün informasiya modelinin seçilməsi.
- müəssisədə vəziyyətin təhlili.
- ətraf mühitə səmərəli təsir etmək üçün təklif və tövsiyələrin verilməsi.

195. Aşağıdakılardan hansı ekoloji audit mərhələsinə aid deyil?

- ekoloji auditin aparılmasının vaxtının və xərcinin süəyyən olunması.
- sifarişçi ilə müqavilə bağlanması.
- audit aparan qrupun formalaşması.
- istehsal sahələrinin təşkil olunması.
- ✓ ekoloji audit proqramının məqsəd və vəzifələrinin müəyyən olunması.

196. Ekoloji audit neçə mərhələdə aparılır?

- 3.0
- 2.0
- 4.0
- ✓ 5.0
- 6.0

197. Aşağıdakılardan hansı auditorun vəzifəsinə aid deyil?

- sənədlərin qorunub saxlanması.
- auditin aparılmasında mövcud qanunveriliyin tələblərinə riayət etmək.
- ✓ Təbii mühafizə tədbir və proqramları üçün maliyyə resurslarını səfərbər etmək.
- auditor yoxlamasını və məsləhət xidmətlərini keyfiyyətlə həyata keçirmək.
- məlumatların məxvi saxlanması.

198. Aşağıdakılardan hansı düzgün cavabdır?

- ekoloji auditor ekoloji sahibkarlıqla məşğul olan fiziki şəxsdir.
- ✓ ekoloji auditor mövcud qanunvericiliyə əsasən ekoloji auditor fəaliyyəti göstərmək hüququna malik olan hüquqi və ya fiziki şəxsdir.
- ekoloji auditor ekoloji prosesi idarə edən şəxsdir.
- ekoloji auditor ekoloji bazarı tənzimləyən şəxsdir.
- ekoloji auditor ekoloji monitoring həyata keçirən hüquqi şəxsdir.

199. Aşağıdakılardan hansı ekoloji audit sisteminin funksiyalarına daxil deyil?

- ✓ nəzərdə tutulan fəaliyyəti həyata keçirmək barədə son qərarın qəbulu.
- ekoloji auditor fəaliyyəti ilə məşğul olmaq istəyən fiziki və hüquqi şəxslərə lisenziyaların verilməsi.
- ekoloji auditor kadrlarının hazırlanması, onların peşə və ixtisas səviyyələrinin artırılması.
- ekoloji auditor xidmətinin keçirilməsinin keyfiyyətinə nəzarət.
- ekoloji auditin aparılmasında qanunvericiliyə əməl olunmasını təmin etmək.

200. Aşağıdakı cavablardan hansı ekoloji auditin predmetinə aid deyil?

- ✓ təbii mühitin fiziki halının qiymətləndirilməsi.
- ekoiqtisadi, ekohüquqi sahələrdə təbii və ətraf mühitin mühafizə qanunvericiliyinin gözlənilməsi.
- təbii mühafizənin məqsəd və vəzifələrinin müəyyən edilməsi.

- təbii resurslardan səmərəli istifadə olunması.
- ekoloji siyasətin hazırlanması.

201. Ekoloji audit ilk dəfə hansı ölkədə tətbiq olunmağa başlamışdır?

- Rusiya
- Fransa
- Almaniya
- Yaponiya
- ✓ ABŞ

202. Ekoloji audit nədir?

- ✓ təbii resurslardan istifadə və bərpası üzrə hesabatların düzgün tərtib edilməsi və daxil olmaqla təbiətdən istifadəsi tərəfindən ekoloji tələblərin ətraf mühitin mühafizəsi normalarının və qaydalarının gözlənilməsi məqsədilə onların təsərrüfat və digər fəaliyyətinin yoxlanılmasıdır.
- çirklənməyə görə ödənişlərin icrasının yoxlanılmasıdır
- təbiətdən istifadəyə görə ödənişlərin yerinə yetirilməsinin yoxlanılmasıdır.
- antropogen təsir dərəcəsinin yoxlanılmasıdır.
- təbiətdən istifadəçilərin maliyyə fəaliyyətinin yoxlanılmasıdır.

203. Sel, Vulkan, Zəlzələ, quraqlıq, torpağın eroziyası və s. hansı monitorinq sisteminə aid edilir?

- kimyəvi monitorinq
- lokal monitorinq
- bioloji monitorinq
- məsafə monitorinqi
- ✓ Fiziki monitorinq

204. Baza monitorinq sistemi zamanı nələr nəzərə alınır?

- ✓ regional antropogen təsirlər
- fiziki təsir amilləri
- kimyəvi tullantılar
- çirklənmə dərəcəsi
- urbanizasiya səviyyəsi

205. Monitorinq nələri öyrənir?

- maliyyə və vergi vəsaitləri
- ✓ ətraf mühitin hərtərəfli analizi
- potensial ehtiyatları
- əhəlinin yerdəyişməsinə
- iqlim göstəriciləri

206. Sığorta müqaviləsi imzalanarkən hansı halda güzəşt nəzərdə tutulur?

- müqavilə 1 illiyə imzalandıqda.
- yarım il müddətinə imzalandıqda.
- 1,5 il müddətinə imzalandıqda.
- 3 ay müddətinə imzalandıqda.
- ✓ 2 il və daha çox müddətə imzalandıqda

207. Sığorta müqaviləsinin tərkibinə daxil deyil:

- ✓ müəssisənin fəaliyyətinin ekoloji aspektlərinə münasibətdə müsbət beynəlxalq rəyin formalaşdırılması.
- müəssisənin ünvanı, adı, ekoloji riskin xarakteri, illik dövriyyənin həcmi (manat)
- müəssisənin istehsal fəaliyyəti haqqında məlumatlar.
- istehsal prosesinin xarakteri haqqında məlumatlar, xammal, materialların və istehsal olunan məhsulun növləri.

- ətraf təbii mühit haqqında məlumatlar, havaya, suya, torpağa atılan tullantılar haqqında məlumat, tullantıların risk dərəcəsi və onların qarşısının alınma tədbirləri.

208. Aşağıdakılardan hansı ekoloji sığortanın geniş tətbiqini ləngidən səbəblərdən deyil?

- hərtərəfli normativ-hüquqi bazanın olmaması.
- ekoloji çirklərə görə tarif dərəcələrinin olmaması.
- sığorta hal və hadisələrinin ehtimalının yüksək olması.
- müəssisələrin çətin iqtisadi vəziyyəti.
- ✓ ekoloji proqram və layihələrə killü miqdarda maliyyə vəsaitinin ayrılması.

209. Aşağıdakılardan hansı ekoloji sığorta tarifi həcminə daxil deyildir?

- sığorta təminatının ödənilməsi üçün ehtiyat fonda köçürmələr;
- sığortaçının normativ gəliri.
- sığorta təşkilatının məsrəflərinin ödənilməsi.
- ✓ normadan artıq təbiətdən istifadəyə və çirkləndirməyə görə köçürmələr.
- sığorta hadisələrinin xəbərdarlıq və qarşısının alınmasının maliyyələşdirilməsi fonduna köçürmələr.

210. Sığorta ödənişləri necə hesablanır?

- müəssisənin illik dövriyyəsinin illik mənfəətə vurulması yolu ilə.
- ✓ müəssisənin illik dövriyyəsinin tarif əmsalına vurulması yolu ilə.
- müəssisənin illik dövriyyəsinin tarif əmsalına bölünməsi yolu ilə.
- müəssisənin illik dövriyyəsinin istehsal xərclərinə bölünməsi yolu ilə.
- müəssisənin illik dövriyyəsinin illik mənfəətə bölünməsi yolu ilə.

211. Aşağıdakılardan hansı sığorta hadisəsinə aid deyil?

- çirklənmiş ərazinin təmizlənməsi və oranın abadlaşdırılması üçün məsrəflər.
- ətraf mühitdə həyat şəraitinin pisləşməsi ilə əlaqədar dəyən ziyan.
- əmlakın korlanması və məhv olunması üzündən dəyən zərərin kompensasiyası.
- ✓ müəssisə işçilərinin əmək haqqlarının ödənilməsi ilə əlaqədar olan məsrəflər.
- ilkin təhqiqatlar və məhkəmə prosesləri ilə əlaqədar məsrəflər.

212. Aşağıdakı cavablardan hansı sığorta obyektinin mahiyyətini ifadə edir?

- ✓ sığorta təşkilatına təqdim olunmuş əmlak iddiasına görə məsuliyyət riskinin həcmidir.
- sığorta təşkilatına təqdim olunmuş əmlak iddiasına görə ödənişin dağılmış obyektlərin sayıdır.
- sığorta təşkilatına təqdim olunmuş sığorta haqqıdır.
- sığorta təşkilatına təqdim olunmuş əmlak iddiasına görə ödənişin həcmidir.
- sığorta təşkilatına təqdim olunmuş əmlak iddiasına görə dəymiş ziyanın həcmidir.

213. Sığorta halı nədir?

- ✓ qəza nəticəsində atılan zərərli maddələrin təbii mühitə vurduğu iqtisadi-sosial ziyanın baş verdiyi proses.
- qəza nəticəsində atılan zərərli maddələrin təbii mühitə vurduğu iqtisadi-sosial ziyanın həcmi.
- qəza nəticəsində atılan zərərli maddələrin həcmi.
- qəza nəticəsində atılan zərərli maddələrin əhaliyə vurduğu ziyanın həcmi.
- qəza nəticəsində atılan zərərli maddələrin sənaye müəssisələrinə vurduğu ziyanın həcmi.

214. Ekoloji risk dedikdə nəzərdə tutulur:

- sığorta hadisəsinin və itkisinin təkrarlanma ehtimalı
- sığorta hadisəsinin və itkisinin yarandığı hal.
- sığorta hadisəsinin və itkisinin yaranma vaxtı.
- ✓ sığorta hadisəsinin və itkisinin yaranma ehtimalı.
- sığorta hadisəsinin və itkisinin baş verdiyi məkan.

215. Aşağıdakılardan hansı ekoloji sığortanın əsas prinsiplərindən hesab edilmir?

- sığortaçının sığorta ödənişinin minimumlaşmasında maraqları.
- yaradılmış maliyyə vəsaitindən təbiəti mühafizə tədbirlərinin həyata keçirilməsində maksimum istifadəsi.
- √ sığorta edən sığorta ödənişinin həcmnin artırılmasında maraqları.
- 3-cü tərəfə dəyən zərərin maksimum ödənilməsi.
- sığorta olunan tərəfin də iqtisadi maraqlarının qorunması.

216. Aşağıdakılardan hansı kompleks ekoloji monitorinqin vəzifələrinə daxildir?

- ekoloji sistemin və insanların məskunlaşma sahələrinin fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi.
- yaranmış neqativ halların ləğv və ya təsirinin azaldılması üçün tədbirlər hazırlamaq.
- ekoloji və yaşayış sahələrinin müayinəsinin keçirilməsi.
- √ qarşılıqlı tərəflərin qanəedici qərarlar qəbul etməyə yönəlmiş məsləhətləşmələri.
- göstərilən sahələrdə baş vermiş dəyişikliklərin səbəbinin müəyyən edilməsi və qiymətləndirilməsi.

217. Aşağıdakı cavablardan hansının kompleks ekoloji monitorinqə aidiyyəti yoxdur?

- √ istehlak normativ və məhdudiyətləri.
- ölçmə işlərinin plənlaşdırılması.
- ayrılmış nəzarət obyektinin müayinəsi
- nəzarət obyektinin seçilməsi.
- nəzarət obyektinin vəziyyətinin dəyişməsinin proqnozlaşdırılması.

218. Ekobiokimyəvi monitorinq dedikdə başa düşülür:

- √ ətraf mühitin kimyəvi və bioloji vəziyyətinə nəzarət.
- ətraf mühitin bioloji vəziyyətinə nəzarət.
- ətraf mühitin fiziki və kimyəvi vəziyyətinə nəzarət.
- ətraf mühitin kimyəvi vəziyyətinə nəzarət.
- ətraf mühitin fiziki vəziyyətinə nəzarət.

219. Məsafə monitorinqi nədir?

- radiometrik cihazlarla təchiz olunmuş aparatlarla litosferdə aparılan monitorinq.
- xüsusi cihazlarla torpaq örtüyündə aparılan monitorinq.
- √ radiometrik cihazlarla təchiz olunmuş uçan aparatlarla kosmosda və istənilən sahədə aparılan monitorinq.
- radiometrik cihazlarla təchiz olunmuş aparatlarla aparılan monitorinq.
- radiometrik cihazlarla təchiz olunmuş aparatlarla atmosferdə aparılan monitorinq.

220. Aşağıdakı cavablardan hansı düzgündür?

- √ bioloji monitorinq bioindikatorlar vasitəsilə aparılan monitorinqidir.
- bioloji monitorinq heyvanlar aləmində aparılan monitorinqidir.
- bioloji monitorinq dünya okeanında gedən bioloji prosesləri əhatə edən monitorinqidir.
- bioloji monitorinq bitki aləmində aparılan monitorinqidir.
- bioloji monitorinq biosferdə aparılan monitorinqidir.

221. Fiziki monitorinq dedikdə başa düşülür:

- √ ətraf mühitə təsir edən fiziki proseslərə nəzarət.
- insan orqanizmində gedən proseslərə nəzarət.
- litosferdə gedən proseslərə nəzarət.
- ətraf mühitdə gedən bioloji proseslərə nəzarət.
- ətraf mühitə təsir edən müxtəlif kimyəvi proseslərə nəzarət.

222. İmpakt monitorinq sistemi nədir?

- Lokal antropogen təsirlərə məruz qalan təhlükəsiz zonaların monitorinqi.
- Antropogen təsirlərə məruz qalan xüsusi təhlükəli zonaların monitorinqi.
- √ regional və lokal antropogen təsirlərə məruz qalan xüsusi təhlükəli zonaların monitorinqi.

- regional antropogen təsirlərə məruz qalan zonaların monitorinqi.
- lokal antropogen təsirlərə məruz qalmayan zonaların monitorinqi.

223. Aşağıdakı cavablardan hansı doğrudur?

- təbii çirkləndirici mənbələrin təsiri ilə məşğul olur.
- cavabların hamısı doğrudur.
- ✓ lokal monitorinq sistemi konkret antropogen mənbəyin təsiri ilə məşğul olur.
- bir neçə antropogen mənbəyin təsiri ilə məşğul olur.
- kimyəvi çirkləndiricilərin təsiri ilə məşğul olur.

224. Regional monitorinq sistemi nəzarəti həyata keçirir:

- inzibati rayon daxilində gedən proseslərə.
- hər hansı bir şəhər daxilində gedən proseslərə.
- ✓ hər hansı bir region daxilində gedən proseslərə.
- dünyada gedən proseslərə.
- hər hansı bir ölkə daxilində gedən proseslərə.

225. Milli monitorinq sistemi dedikdə başa düşülür:

- ✓ ölkə miqyasında aparılan monitorinq.
- şəhərdaxilində aparılan monitorinq.
- materikdə aparılan monitorinq.
- bir neçə ölkədə aparılan monitorinq.
- beynəlxalq miqyasda aparılan monitorinq.

226. Baza monitorinq sistemi nədir?

- ✓ regional antropogen təsirlər nəzərə alınmaqla təbiətdə baş verən hallara nəzarət etmək.
- bitki aləmində baş verən hallara nəzarət etmək.
- litosferdə baş verən proseslərə nəzarət etmək.
- hidrosferdə baş verən proseslərə nəzarət etmək.
- faunada baş verən hallara nəzarət etmək.

227. Qlobal monitorinq sistemi nədir?

- ✓ dünyada baş verən proseslərə və yer kürəsinin biosferində bütün ekoloji komponentlərə nəzarətlə yanaşı ekstremal vəziyyətlərin yaranacağı barədə xəbərdarlıq etmək.
- cavabların hamısı doğrudur.
- materiklərin su hövzələrində baş verən proseslərə nəzarət etmək.
- litosfer qatında baş verən proseslərə nəzarət etmək.
- yer kürəsinin atmosferində baş verən proseslərə nəzarət etmək.

228. Çirkləndirici mənbələrinin monitorinqi dedikdə başa düşülür:

- ✓ yerini dəyişməyən, bir nöqtədə yerləşən mənbəyin, hərəkətdə olan nəqliyyat vasitələrinin və müəyyən bir sahənin
- bir nöqtədə yerləşən mənbənin.
- müəyyən bir sahənin.
- Hərəkətdə olan nəqliyyat vasitələrinin.
- yerini dəyişməyən mənbəyin monitorinqi.

229. Aşağıdakı cavablardan hansı düzgün deyil?

- müxtəlif fiziki təsir amilləri başa düşülür.
- müxtəlif təbii təsir amilləri başa düşülür.
- monitorinqin təsir amili dedikdə müxtəlif kimyəvi çirkləndiricilərin təsiri başa düşülür.
- ✓ müxtəlif kimyəvi çirkləndirici, müxtəlif təbii və fiziki təsir amilləri başa düşülür.
- sənaye müəssisələrinin çirkləndirilməsi başa düşülür.

230. Monitorinqin təsir amili dedikdə başa düşülür:
- təbii təsir amilləri.
 - √ müxtəlif kimyəvi çirkləndirici, müxtəlif təbii və fiziki təsir amilləri.
 - müxtəlif çirkləndirici maddələr.
 - kimyəvi çirkləndirici maddələr.
 - fiziki təsir amilləri.
231. Monitorinq sistemi siniflərinə ayrılır:
- √ təsir amilinə, çirkləndirici mənbələrə, miqyasına görə.
 - təsir amilinə görə.
 - aparıldığı yerə görə.
 - miqyasına görə
 - çirkləndirici mənbələrə görə.
232. Monitorinqin obyektini dedikdə aşağıdakılardan hansı nəzərdə tutulur?
- √ atmosfer, yer üstü sular, okeanlar, dənizlər, yeraltı sular, kriosfera.
 - atmosfer, kriosfera
 - okeanlar və dənizlər.
 - yerüstü sular, okeanlar.
 - atmosfer, yeraltı sular.
233. Aşağıdakılar hansı monitorinqin praktiki istiqamətlərinə aid deyil?
- çirkləndiricilərin təsirindən ətraf mühitdə yarana biləcək vəziyyətin proqnozu.
 - bu vəziyyətin qiymətləndirilməsi
 - √ əhalinin miqrasiyasının nizamlanması.
 - ətraf mühitin vəziyyətinə və ona təsir edən amillərə nəzarət etmək.
 - ətraf mühitin faktiki vəziyyəti və çirklənmə səviyyəsini qiymətləndirmək.
234. Aşağıdakı savablardan hansı düzgün deyil?
- √ sənayenin inkişafına nəzarət.
 - təbii mühitin fiziki halının qiymətləndirilməsi.
 - Antropogen amilin təsirindən ətraf mühitdə yaranan dəyişikliklərə nəzarət.
 - antropogen təsirin qiymətləndirilməsi.
 - antropogen təsir mənbələrinə nəzarət.
235. Ətraf mühitin monitorinqi nədir?
- √ uzun müddətli müşahidə sistemi olub, ətraf mühitin hazırkı vəziyyətinin qiymətləndirilməsi və onun dəyişməsi istiqamətinin proqnozlaşdırılması.
 - demoqrafik proseslərə nəzarət sistemidir.
 - onun dəyişmə istiqamətinin proqnozlaşdırılmasıdır.
 - ətraf mühitin hazırkı vəziyyətinin qiymətləndirilməsidir
 - ətraf mühitin qısa müddətli-müşahidə sistemidir.
236. Məlumatlara görə, neolit inqilabi dövründə yer kürəsində meşələrin ümumi sahəsi nə qədər olmuşdur?
- √ 75 mlrd. ha
 - 48 mlrd ha
 - 80 mlrd ha
 - 63 mlrd. ha
 - 50 mlrd. ha
237. Təbii rekreasiya ərazilərinə nələr aid edilir?
- dəniz, göl sahilləri

- çay sahilləri, çimərliklər, mineral bulaqlar, palçıq vulkanları
- mineral bulaqlar, palçıq vulkanları
- meşə örtüyü, müalicəvi palçıq mənbələri
- ✓ yaşıllıq zonaları, qoruqlar, milli parklar

238. Küləyin enerji potensialının neçə faizi texniki istifadəyə tam yararlıdır?

- ✓ 1,5%
- 1,1%
- 2,3%
- 0.03
- 0,8 %

239. İl ərzində Yer səthinə nə qədər günəş enerjisi daxil olur

- ✓ 1.56×10^1 kvт.саат
- $1,24 \times 4^{11}$ kvт.саат
- $1,37 \times 5^{12}$ kvт.саат
- $1,48 \times 8^1$ kvт.саат
- $1,12 \times 3^{10}$ kvт.саат

240. Dünyada suyun əsas istehlakçısı hansı sahədir?

- ✓ kənd təsərrüfatı
- məişət təsərrüfatı
- mənzil-kommunal təsərrüfatı
- meşə təsərrüfatları
- sənaye sahələri

241. Yer kürəsinin ümumi su ehtiyatı neçə mln.kub km-dir?

- ✓ 1386 mln.kub km
- 1124 mln.kub km.
- 1271 mln.kub km
- 1418 mln kub km
- 1015 mln.kub km.

242. Su resurslarının cəmi neçə faizi içmək üçün yararlıdır?

- ✓ təqribən 3%-i
- təqribən 12%-i
- təqribən 4%-i
- təqribən 5%-i
- təqribən 1%-i

243. Təbii otlaq və çəmənlik sahələrinə görə hansı ölkə üstünlük təşkil edir?

- ✓ Avstraliya
- ABŞ
- Hindistan
- ÇXR
- Misir

244. Hansı ölkələr daha çox becərilən torpaq sahələrinə malikdir?

- ✓ ABŞ, Hindistan, RF, ÇXR, Kanada və s
- Avstraliya, Türkmənistan, Anqola
- Niderland, Monqolustan, Misir, Əlcəzair
- Fransa, Norveç, Sinqapur, Belçika və s.
- Afrika, Braziliya, Yaponiya, Qatar

245. Dünya torpaq fondunun ümumi sahəsini göstərin:

- √ 14,9 mlrd.ha
- 20 mlrd.ha
- 12,3mlrd.ha
- 15,1mlrd.ha
- 17,1 mlrd.ha

246. Otlaq və çəmənliklər ümumi torpaq fondunun neçə %-ni təşkil edir?

- √ 0.24
- 0.15
- 0.18
- 0.22
- 0.1

247. Bəcərilən torpaq sahələri ümumi torpaq fondunun neçə %-ni təşkil edir?

- √ 0.11
- 0.08
- 0.09
- 0.1
- 0.07

248. Birbaşa istifadə oluna bilən alternativ enerji mənbələri hansılardır?

- √ yeraltı isti su və ya buxar-su qarışığı
- uran
- neft
- qaz
- dağ süxurlarının daxili istiliyi

249. Faydalı qazıntıların istismarı və emalı zamanı ətrafa milyonlarla ton bərk tullantı atılmasına baxmayaraq,onların yalnız neçə %-i istifadə olunur?

- √ 10-12%
- 7-8%
- 14-16%
- 18-20%
- 4-5%

250. Tullantı suları nəyə deyilir?

- √ gil,yağlı maddələr,kimyəvi reagentlər,qazılmış süxurlar ilə çirklənmiş sular.
- müxtəlif boru birləşmələrindən,siyirtmə və kipegəclərdən sızan su
- yeraltı təbii istilik mənbələri
- qaynar sular,buxar və ya buxar-su qarışığı
- yer üzünə neftin təbii olaraq öz-özünə axması nəticəsində yığılan maye

251. Dəniz və okeanların dibindən hər il neçə mln. ton neft çıxarılır?

- √ 700 mln.ton
- 400 mln.ton
- 150 mln.ton
- 300 mln.ton
- 200 mln.ton

252. Dünyanın nəhəng qaz hövzələrində ümumi ehtiyatın neçə faizi cəmlənmişdir?

- √ 70 faiz
- 80 faiz
- 90 faiz
- 85 faiz
- 60 faiz

253. Kömür ehtiyatının neçə %-dən çoxu şimal yarımkürəsində cəmlənmişdir?

- √ 90%-dən çox
- 70%-dən çox
- 35%-dən çox
- 85%-dən çox
- 50%-dən çox

254. Dünyanın geoloji kömür ehtiyatı nə qədərdir?

- √ 14,8 trln t – 30 trln. t
- 17,2 trln t – 22 trln. t
- 8 trln t -10 trln. t
- 5,2 trln t – 7 trln. t
- 10 trln t – 17 trln. t

255. Dünya kömür ehtiyatı və istifadəsi neçənci ildən öyrənilib?

- √ 1924.0
- 1910.0
- 1914.0
- 1932.0
- 1900.0

256. Yanacaq faydalı qazıntılar əsasən hansı sahələrdə cəmlənmişlər?

- √ qədim platformaların kənar və daxili əyilmələri sahələrində
- geosinklinal-orogen qurşaqlarda
- müxtəlif tektonik zonalarda
- şimal yarımkürəsində
- platformaların qədim kristallik qalxanlarında

257. Mineral reursların istehlakı hər il neçə % artır?

- √ 0.05
- 0.02
- 0.03
- 0.04
- 0.01

258. Mədən sənayesi nəyə deyilir?

- √ faydalı yataqlarının kəşfi, onların çıxarılması və zənginləşdirilməsi ilə məşğul olan sənaye sahələri
- geotermik enerjinin zəif konsentrasiyası
- yerin təkindən çıxarılan mənbələr
- coğrafi təbəqənin az və ya çox dərəcədə çirklənmiş sferaları.
- geoloji qanunauyğunluğa tabe olan faydalı qazıntılar

259. Sənaye kondisiyası dedikdə nə başa düşürsünüz?

- √ mineral xammalın minimal ehtiyatı, faydalı və zərərli komponentlərin istismara xələl gətirməyən miqdarı
- xammal bazasının ölkə üzrə ehtiyatı
- kəşfiyyat zamanı faydalı qazıntı yataqlarının sənaye əhəmiyyətli qrupları
- yeni yataqların mənisənilməsi, ümumi geoloji ehtiyatların kəşf olunub istehsal astanasında dayanması, istehsalın mürəkkəbliyi.

- sənayenin mineral xammala olan tələbatı

260. Faydalı qazıntı yatağı nəyə deyilir?

- √ yer təbəqəsinin müxtəlif hissələrində təbii halda toplanmış faydalı qazıntılar
- antropogen təsir ilə əlaqədar olaraq ətraf mühitin çirklənmiş sahələri
- rütubət tutumundan asılı olmayaraq torpağın dərin şumlanmış hissələri
- istifadədə olan torpaqların aqro-texniki üsullarla becərilmiş sahələri.
- filizlərin zənginləşdirilməsində istifadəsində iştirak edən zərərli komponentlər

261. Boş süxur nəyə deyilir?

- √ faydalı qazıntıyı örtən və onun daxilində qat və damar şəklində olan sahələr.
- hələlik antropogen təsirə az məruz qalan sahələr
- müalicəvi palçıq mənbələri
- çoxillik əkmə sahələrindən yuyulan torpaqlar
- əvəz edilən və əvəzi olmayan sərvətlər

262. Faydalı qazıntı dedikdə nə başa düşürsünüz?

- ətraf mühitdə baş verən dəyişmələr (torpaq və bitki degradasiyası)
- tədrici landşaft dəyişiklikləri (seysmik aktivləşmə və s.)
- otlaq və çəmənliklər, meşə və kolluqlar əkin sahələri.
- √ təbii şəraitdə əmələ gələn mineral və süxurlar (cəmiyyətin müxtəlif tələblərini təmin edən)
- təbii-texniki şəraitin, hidroloji rejimin və tektonik rejimin pozulması

263. Hazırda dünyada içməli su ehtiyatı nə qədərdir?

- √ 20.000 m³
- 15.000 m³
- 25.000 m³
- 8000 m³
- 10.000 m³

264. Hal-hazırda dünyada neçə növ faydalı qazıntı və neçə növ qiymətli daşlar mövcuddur?

- √ 250; 200
- 100; 150
- 150; 250
- 200; 280
- 80; 100

265. Okean sularında neçə mlrd. ton biokütlə vardır?

- √ 30 mlrd t
- 20 mlrd t
- 40 mlrd t
- 50 mlrd t
- 10 mlrd t

266. Müxtəlif məqsədli istifadə olunan ehtiyatlarda rəqabət xassəli hansı sahələri (sahəni) göstərmək olar?

- √ əkin sahələrini
- geoloji-kəşfiyyat sahələrini
- ixtisaslaşdırılmış sahələr
- doğru cavab yoxdur
- kommunal-təsərrüfat sahəsini

267. Təbii ehtiyatlar istifadə formasına görə neçə qrupa ayrılır?

- √ 2.0
- 4.0
- 5.0
- 6.0
- 3.0

268. Təbii ehtiyatların maddi tərkibi nədən asılıdır?

- √ məhsuldar qüvvələrin inkişaf səviyyəsindən və cəmiyyətin təbiət haqqında elmi biliyindən
- təbii ehtiyatlardan istifadənin iqtisadi səmərəsindən
- təbii ehtiyatların xassələrinin öyrənilmə səviyyəsindən
- təbii komplekslərin daxili və ərazi əlaqələrindən
- təbii varlığın istifadəsinin texniki imkanından

269. Təbii ehtiyatlar anlayışının məzmunu, əhəmiyyəti və təsnifatı haqqında hansı alimlərin xüsusi tədqiqatları vardır?

- √ Qerasimov İ.P., Sauşkin Y.T., Mints A.M.
- Aslanov N.Q., Bayramov Y.M.
- Runov T.Q., Boekova İ.N., Nefedoza T.Q.
- Reymers N.F., Zudin E.Q., Serov Q.P.
- Brodskiy A.K., Boqolyubova C.A.

270. Torpağın bərpası üçün təxminən neçə illər lazımdır?

- √ 300-1000
- 50-80 il
- 150-500 il
- 2000-4000 il
- 5-10 il

271. Potensial sərvətlər dedikdə nə başa düşürsünüz?

- √ hazırda istifadə olunmayan yaxud cüzi miqdarda istifadə olunan sərvətlərdir.
- çoxməqsədli istifadə xarakterinə malik ehtiyatlardır
- cəmiyyətin müəyyən inkişaf mərhələsində insanı əmək və istehsal prosesinə cəlb edən sərvətlərdir
- təkrar emaldan keçən resurslardır
- tərkibi mürəkkəb olmayan, eyni tərkibli sərvətlərdir

272. İqtisadi resurs nəyə deyilir?

- √ istehsalda bir neçə dəfə şəklini dəyişmiş xammaldır
- məhsulun və enerjinin istehsal üsuludur
- tullantıların əmələ gəlməsinin texniki azaldılmasıdır
- təbii ehtiyatlardan və enerjidən səmərəli istifadədir
- ətraf mühitin keyfiyyət normatividir

273. Təbii resursların rent metodu necə aparılır?

- √ ayrıca təbii resurslardan alınan effektdə görə qiymətləndirilir
- təbii resursların istifadəsinə görə xərclər və onların istifadəsindən alınan xeyirə görə qiymətləndirilir
- təbii resursların mənimlənməsinə sərf olunan vəsaitə görə aparılır
- təbii resursların istifadə olunma xüsusiyyətlərinə görə qiymətləndirilir
- təbii resursların istifadəsinə çəkilən xərclərə görə aparılır

274. Təbii resursların iqtisadi qiymətləndirilməsi dedikdə nə başa düşürsünüz?

- √ təbii resursların müxtəlif növlərinə olan tələbatdır
- təbii resursların mənimlənməsinə sərf olunan vaxt
- təbii resursların qiymətli və xeyirli istehlak xüsusiyyətlərinin pulla ifadəsidir
- cəmiyyətin tələbatının ödənilməsində xidmət edən təbii elementlərdir

- bəşəriyyətin sosial-iqtisadi inkişafıdır

275. Müasir dövrdə təbii şəraitin sürətlə dəyişməsinin qarşısını almaq üçün nə etmək lazımdır?

- təbii ehtiyatların cəmlənməsi, keyfiyyət tərkibi, məhsul hasilatına çəkilən xərclər və s. hesablanmalıdır
- təbii resursların istifadəsinə görə xərclər və onların istifadəsindən alınan effektdə görə qiymətləndirilmə aparılmalıdır.
- ✓ təbii şərait imkanlarını elmi cəhətcə əsaslandırmaq və təbii müvazinəti gözləmək lazımdır
- təbii ehtiyatları təsərrüfata yararlıq cəhətdən qiymətləndirmək lazımdır
- nəqliyyat şəraiti, ətraf mühitin mühafizəsi imkanları, xeyirli istehlak xüsusiyyətləri və s. nəzərə alınmalıdır

276. İnsanların yaşaması və həyat fəaliyyətinə təsir edən amillərdən biri deyil?

- ✓ doğru cavab yoxdur
- su itkisini azaltmaq və suların səmərəli istifadəyə keçmək
- respublikada məhv olmaqda olan bitki və heyvan növlərinin qorunması və artırılması
- mövcud olan təbii resursların mənimsənilməsi və təkrar istifadəsi
- torpaqlardan səmərəli istifadə və onların təkrar istehsal dövryyəsinə qaytarılması

277. Dəniz suyunun başlıca resurslarından biri hansı ehtiyatdır?

- ✓ xörək duzu
- kükürd
- brom
- uran
- maqnezium

278. Şimal meşə qurşağının ən böyük meşə sahələri hansı ölkələrin ərazisindədir?

- ✓ RF, Kanada, ABŞ
- Əlcəzir, Hindistan, Venesuela
- Fransa, İtaliya, Niderland
- ÇXR, Yaponiya, Vyetnam
- Afrika, Nepal, Haiti

279. Səhralar dünyanın neçə mln. kv.km. sahəsini tutur?

- ✓ 8 mln.kv.km
- 5mln.kv.km
- 6 mln.kv.km
- 7mln.kv.km
- 4 mln.kv.km.

280. MDB ölkələri içərisində uran istehsalı və ixracına görə hansı dövlət fərqlənir?

- ✓ RF (Rusiya)
- Belorus
- Azərbaycan
- Türkmənistan
- Ukrayna

281. Uranın potensial ehtiyatı dünya üzrə nə qədərdir?

- ✓ 10mln.t
- 6 mln.t
- 8mln.t
- 12mln.t
- 4 mln.t

282. Nəhəng neft hövzələrinin hər birində neft ehtiyatı nə qədərdir?

- √ 500 mln. ton
- 80 mln. ton
- 100 mln. ton
- 450 mln. ton
- 50 mln. ton

283. Geoloq alimlərin hesablamalarına görə,neft-qaz yataqları dünyanın neçə mln.kv.km-ni tutur?

- √ 77mln.kv.km
- 50 mln.kv.km.
- 62mln.kv.km
- 83mln.kv.km
- 40 mln kv.km.

284. Dünya ölkələri arasında daha çox kömür ehtiyatına malikdir?

- √ MDB ölkələri, ABŞ, ÇXR
- CAR, Nijer, Braziliya
- Kanada, Namibiya
- Avstraliya, Yaponiya, İslandiya
- Cənubi Koliforniya Meksika və İran körfəzi ölkələri

285. Təbii şərait dedikdə nə başa düşürsünüz?

- √ coğrafi mövqe, iqlim, daxili sular, relyef vəs.
- günəş, geotermal, külək və s. enerjisi
- aqroiqlim, rekreasiya, istifadə olunan potensial resurslar
- təbii resurslar bolluğu, əhəlinin əmək vərdişi, dənir dalğalarının enerjisi və s.
- xammal və enerji bazası, təbii komponentlər

286. Təbii resurslar nəyə deyilir?

- √ cəmiyyətin tələbatının ödənilməsi üçün istifadə olunan təbii elementlərdir
- qeyri-maddi istehsal sahələrində zəruri olan komponentlərdir
- insanın həyat fəaliyyətinə təsir edən amillərdir
- cəmiyyətlə təbiəti əlaqələndirən amillərdir
- ətraf mühitin xassələrinin məcmusudur

287. Dünya okeanının bioloji resursları bəşəriyyətin heyvan zülalına olan tələbatının neçə %-ni ödəyir?

- √ 0.2
- 0.1
- 0.15
- 0.25
- 0.08

288. Bioloji ehtiyatlar baxımından dünyada nə qədər bitki;agac və kol növləri məlumdur?

- 300 mindən çox;25 mindən artıq
- √ 500 mindən çox;30 mindən artıq
- 100 mindən çox;10 mindən artıq
- 200 mindən çox;20 mindən artıq
- 400 mindən çox;28 mindən artıq

289. Təbii resursların iqtisadi cəhətdən qiymətləndirilməsinə hansı göstəricilər daxildir?

- √ hasilatın, emalın dəyəri, kapital qoyuluşunun xüsusi çəkisi, əmək məhsuldarlığının səviyyəsi və s.
- istehsal, istehlak, texnologiya, insanların sosial-iqtisadi inkişaf səviyyələri və s.
- cəmiyyətin iqtisadi, sosial-ekoloji maraqları, texnoloji layihələrin hazırlanması, ekologiyalaşdırılmış iqtisadiyyat və s.
- ətraf mühitə təsiri, potensial problemlərin üzə çıxarılması, keyfiyyət amili və s.

- tənzimləmə mexanizmi, iqtisadi-ekoloji səmərəliliyi, ekstensiv inkişaf və s.

290. Dünya okeanının təbii ehtiyatları neçə mlrd əhalini qida ilə təmin edə bilər?

- ✓ 30-50 mlrd
- 15-20 mlrd
- 25-40 mlrd
- 40-60 mlrd
- 10 mlrd

291. Okean suları biokütləsinin neçə mlrd t-u balıqlar və iri dəniz heyvanlarıdır?

- ✓ 3 mlrd t
- 5 mlrd t
- 2 mlrd t
- 1,5 mlrd t
- 4 mlrd t

292. Mintsə görə maddi istehsal ehtiyatlarına nələr aiddir?

- ✓ sənaye və kənd təsərrüfatında istifadə olunan ehtiyatlar
- idman, istirahət, müalicə və s. istifadə olunan ehtiyatlar
- bitki və fauna ehtiyatları
- atom enerjisi və planetar enerji mənbələri.
- əhalinin həyat vasitələri kimi istifadə etdiyi ehtiyatlar

293. Ətraf mühitin keyfiyyətinin tənzimlənməsi dedikdə nə başa düşülür?

- ✓ insanın çoxtərəfli marağını nəzərə alan optimal vəziyyətə nail olmaq
- insanın ətraf mühitə mənfi təsirlərinin azaldılması üçün hansı təsirlərin müsbət nəticə verdiyini
- ətraf mühit üçün xoşagəlməz təsirlərdir
- biosferdə mümkün olan dəyişikliklərin səbəbləri və zərərli təsirlərin mənbələri
- biosfer üçün ekoloji rezervlər

294. Hazırda atom reaktorlarının neçə tipi mövcuddur?

- ✓ 3.0
- 5.0
- 6.0
- 7.0
- 4.0

295. Atom müəssisələrində ən təhlükəli qəza hansı hesab edilir?

- ✓ I dərəcəli soyutma dövrünün pozulması
- III dərəcəli soyutma dövrünün pozulması
- IV dərəcəli soyutma dövrünün pozulması
- V dərəcəli soyutma dövrünün pozulması
- II dərəcəli soyutma dövrünün pozulması

296. Müasir tipli nüvə reaktorları neçə halda qəza yaradır?

- ✓ 2.0
- 4.0
- 5.0
- 6.0
- 3.0

297. Dünyada şəhərlərin inkişafında hansı proses daha sürətlə inkişaf edir?

- ✓ meqalopolislər
- kiçik şəhərlər
- iri şəhərlər
- nəhəng şəhərlər
- aqlomerasiyalar

298. 2011-ci ildə dünyada şəhər əhalisi nə qədər olmuşdur?

- ✓ 47,2%
- 49,5%
- 52,5%
- 48,6%
- 51,0%

299. Urbanizasiya prosesi ilə demoqrafik artım arasında mütənəsiblik necədir?

- ✓ urbanizasiya sürətlə inkişaf edir
- demoqrafik artım yüksəkdir
- əhalinin təbii artımı
- əhalinin mütləq artımı zəifdir
- urbanizasiya nisbətən zəifdir

300. Əhalinin şəhərlərdə məskunlaşması nə adlanır?

- ✓ urbanizasiya
- miqrasiya
- meqapolis
- yalançı urbanizasiya
- aqlomerasiya

301. Əhali artımının yaratdığı problemlərə aid deyil:

- ekoloji
- ərzaq
- xammal
- enerji
- ✓ təhsil

302. Əhalinin sayının artıb azalması hansı siyasətdə tənzimlənir?

- ✓ dövlətin demoqrafik siyasəti ilə
- əhalinin elmi səviyyəsi ilə
- demoqrafik partlayışda
- ölkənin əhaliyə münasibəti ilə
- dövlətin iqtisadi siyasəti ilə

303. Ətraf mühit,təbii şərait və sosial mühit,keyfiyyət kriteriyaları nəyi müəyyən edir?

- ✓ insan sağlamlığını
- sosial vəziyyəti
- keyfiyyət göstəricilərini
- kəmiyyət göstəricilərini
- mühitin təmizliyini

304. Dünyada olduqca yoxsul yaşayan əhalinin təqribi sayı nə qədərdir?

- ✓ 1 milyarddan çox
- 500 milyon nəfər
- 200 milyon nəfər
- 2 milyard nəfər

- 100 milyon nəfər

305. Dünyada əhəlinin sağlamlıq problemini yaradan səbəblərdən biridir:

- √ İEÖ ilə İEOÖ səviyyəsindəki uyğunsuzluq
- çətin müalicə olunan xəstəliklərin artması
- həkim personalının olmaması
- qidanın çatışmamazlığı
- iqtisadi inkişafın zəifliyi

306. XXI əsrin I yarısında İ.İ.Meçnikovun hansı nəzəriyyəsi meydana gəldi ?

- √ immunitet nəzəriyyəsi
- sosioloji tədqiqatlar
- sağlamlıq nəzəriyyəsi
- əhali-səhiyyə nəzəriyyəsi
- əhali nəzəriyyəsi

307. Əhəlinin sağlamlıq problemi hansı mahiyyətə malikdir?

- √ qlobal xarakterlidir
- dövlət siyasətidir
- elmi araşdırma
- ətraf mühitin çirklənməsidir
- adi problemlər sırasındadır

308. Əhəlinin ərzaq probleminin həlli hansı tədbirlərin həyata keçirilməsini tələb edir?

- √ aqrar sektorun davamlı inkişafı
- ərzağın çoxsahəli olması
- sənaye məhsulu istehsalının inkişafı
- kooperativləşmə prosesinin mövcudluğu
- təmərküzləşmə prosesinin aktivliyi

309. Şəhərlərdə ekoloji təhlükəsizliyin təminatı və ətraf aləmin mühafizəsinin təşkili üçün respublikanın regional siyasətinə daxildir:

- ekspertiza işinin təşkili
- cərimələrin ödənilməsi
- √ təbii ehtiyatlardan səmərəli istifadə
- yeni hövzələrin mənimsənilməsi
- qazma işlərinin aparılması

310. Şəhər mühitini çirkləndirən mənbələrdən biridir:

- teleqraf xətləri
- √ səs-küy
- yaşılıqlar
- yaşayış massivləri
- metropolitenlər

311. Zəhərli maddələrin atmosfərə atılmasının səbəblərindən biridir:

- √ ekoloji cəhətdən təhlükəli texnologiyadan istifadə
- mineral kübrələrdən istifadə
- əkin sahələrinin azaldılması
- kənd təsərrüfatının intensivləşməsi
- sənaye məhsullarının təkrar emalı

312. Smoqların hansı mənfə təsiri vardır?

- kooperativləşmə prosesini ləngidir
- √ ultrabənövşəyi şüaların yer səthinə düşməsinə mane olur
- zəhərli maddələrin atmosferə düşməsinə mane olur
- iqlim dəyişmələri yaradır
- təbii şərait və sərvətlərin yerləşməsinə təsir edir

313. Fotokimyəvi prosesin getməsi üçün əsas kimyəvi komponent hansıdır?

- dəm qazı
- karbon 4-oksidi
- √ azot 2-oksidi
- sulfat turşusu
- nitrat turşusu

314. Alyaska smogunun yaranma səbəbi nədir?

- təmərküzləşmə prosesinin aktivliyindən
- atmosferdə müxtəlif qazların qarışığından
- √ havanın mənfi temperaturu ilə günəş radiasiyasının təsirindən
- sənaye müəssisələrinin qəzaya uğramasından
- ətraf mühitə antropogen təsirlərdən

315. London smogu hansı prosesdən yaranır?

- elmi-texniki tərəqqinin naaliyyətlərindən
- ölkələrin qarşılıqlı inteqrasiyasından
- √ toz hissəcikləri ilə kimyəvi inqredientlərin qarışığından
- atmosferdə müxtəlif maddələrin qarışığından
- insan fəaliyyətindən

316. Tikinti zonaları növlərinə aid deyil:

- √ əhalinin yerləşmə zonası
- ictimai fəaliyyət zonası
- istehsalat zonası
- xüsusi təyinat zonaları
- yaşayış zonası

317. Şəhər tikintilərinin aparılması zamanı məhdudlaşdırılan sahələrə aid deyil:

- √ əhalinin yaşayış yerləri
- xüsusi təbii qoruq sahələri
- ekoloji təhlükəli zonalar
- mürəkkəb təbii iqlim şəraiti sahələri
- mədəni abidələr, şəhərtrafi qoruq zonaları

318. Şəhərsalma fəaliyyəti nəyin əsasında təşkil olunur?

- √ mövcud qanunvericilik əsasında
- istehsalın həcminə görə
- şəhərin yerləşdiyi ərazi əsasında
- təbii şəraitə uyğun
- əhalinin sayına uyğun

319. Ekoloji siyasətin prioritet istiqamətlərindən biridir:

- √ sağlam ekoloji mühitin yaranması
- yeni texnologiyaların mənimsənilməsi
- ETT nəaliyyətlərinə yiyələnmək
- biri deyil

- əhalinin işlə təmin olunması

320. Urbanizasiya səviyyəsi aşağı olan regionlardan şəhər əhalisi 20%-dən az olanları harada yerləşir?

- √ Afrikada
- Latın Amerikasında
- Avropada
- Cənub-Şərqi Asiyada
- Asiyada

321. Mühəndis ekoloji monitorinqin funksional tərkibinə daxil olan müstəqil hissələrdən hansı doğrudur?

- √ ekoloji monitorinq
- zooloji monitorinq
- antropoloji monitorinq
- hidrosferin monitorinqi
- torpağın bioloji monitorinqi

322. Mühəndis ekoloji monitorinqin funksional tərkibi neçə müstəqil hissədən ibarətdir?

- √ 2.0
- 3.0
- 6.0
- 5.0
- 4.0

323. Mühəndis ekoloji monitorinq elminin əsaslandığı elmlərin göstərildiyi variantlardan biri səhvdir:

- √ Toponomika
- Hidrogeologiya
- Meteorologiya
- Biologiya
- fiziki və konstruktiv Coğrafiya

324. Ətraf mühitdə baş verən dəyişikliklər üzərində aparılan monitorinq formalarından biri yalnızdır:

- √ ekoloji
- regional
- lokal
- nöqtəvi
- qlobal

325. Ekoloji nəzarət və onunla bağlı ölçüləri səciyyələndirən anlayışlardan biri səhvdir:

- √ “effektivlik”
- “tam”
- “informativlik”
- “doğruluq”
- “dəqiq və qeyri-dəqiq”

326. Ətraf mühiti xarakterizə edən parametrləri təyin etmək və qiymətləndirmək üçün aparılan ölçülər haqqında elm hansıdır?

- √ Ekonometriya
- Geologiya
- Coğrafiya
- Meteorologiya
- Ekologiya

327. Ekoloji normaları təyin etdikdə əsas kriteriyaların funksiyasından biri hansıdır?

- √ təsirin keyiri və zərəri
- təsirin effektivliyi
- təsirin məqsədyönlülüüyü
- təsirin qiymətləndirilməsi
- təsirin optimallığı

328. Mühəndis ekoloji monitorinqin funksional tərkibinə daxil olan müstəqil hissələrdən hansı doğrudur?

- √ geotexniki monitorinq
- antropoloji monitorinq
- botanik monitorinq
- günəşin monitorinqi
- ionosferin monitorinqi

329. Monitorinq fəaliyyəti hansı əsas istiqaməti əhatə edir?

- √ təbii mühitin faktiki vəziyyətinin qiymətləndirilməsi
- kritik texnogen təsirlərin qiymətləndirilməsi
- müşahidələrin təşkili
- ətraf mühitin vəziyyətinə nəzarət
- fon müşahidələri

330. Geotexniki monitorinq sisteminə aid olmayan məsələni seçin:

- √ ətraf mühitin keyfiyyətinin tənzimlənməsi
- baxılan vaxtda ətraf mühitin vəziyyətinin təyini
- fon müşahidələri
- hazırkı göstəriciləri texnologiyadan əvvəlki göstəricilərlə müqayisə etmək üçün lazımi məlumatların təminatı
- dəyişikliklərin təbiətə və insana məhvedici təsirinə qiymətləndirilməsi

331. Ekoloji monitorinqin aydınlaşdırdığı məsələlərdən yanlış olanı seçin:

- √ fon müşahidələri
- baş vermiş və gələcəkdə mümkün olan dəyişikliklərin səbəbi
- lokal təbii mühitə hansı təsirlər zərərliyə
- təbii mühitə texnogen təsirlərin hansı səviyyəsi buraxıla bilməz və kritikdir
- ətraf mühitin baxılan vaxtda vəziyyəti və proqnozlaşdırma müddətində təbii mühitdə gözlənilən dəyişikliklər

332. Çoxməqsədli informasiya sistemi kimi monitorinqin əsas məqsədlərindən səhv olan variantı seçin:

- √ ekoloji zərərin azaldılması üçün məqsədyönlü təsirlər
- biosferin vəziyyətinin proqnozu və qiymətləndirilməsi
- ətraf mühitə antropogen təsirlərin aşkar olunması
- ətraf mühitə antropogen təsir dərəcəsinin təyin edilməsi
- biosferin vəziyyətinin müşahidəsi

333. Aşağıdakılardan hansı antropogen təsir üzrə ekoloji monitorinqin əsas məsələlərinə daxildir?

- √ antropogen təsir mənbələrinə və təsir amillərinə nəzarət.
- sənaye müəssisələrinə nəzarət
- əhalinin miqrasiyasına nəzarət.
- kənd təsərrüfatının yerləşməsinə nəzarət.
- nəqliyyat vasitələrinə nəzarət.

334. Aşağıdakılar hansı monitorinqin praktiki istiqamətlərinə aid deyil?

- √ əhalinin miqrasiyasının nizamlanması.
- ətraf mühitin faktiki vəziyyəti və çirklənmə səviyyəsini qiymətləndirmək.
- çirkləndiricilərin təsirdən ətraf mühitdə yarana biləcək vəziyyətin proqnozu.
- bu vəziyyətin qiymətləndirilməsi.

- ətraf mühitin vəziyyətinə və ona təsir edən amillərə nəzarət etmək.

335. Ətraf mühitin keyfiyyətinin tənzimlənməsi dedikdə nə başa düşülür?

- √ insanın çoxtərəfli marağını nəzərə alan optimal vəziyyətə nail olmaq
- insanın ətraf mühitə mənfi təsirlərinin azaldılması üçün hansı təsirlərin müsbət nəticə verdiyini
- biosferdə mümkün olan dəyişikliklərin səbəbləri və zərərli təsirlərin mənbələri
- ətraf mühit üçün xoşagəlməz təsirlərdir
- biosfer üçün ekoloji rezervlər

336. Müasir tipli nüvə reaktorları neçə halda qəza yaradır?

- √ 2.0
- 4.0
- 5.0
- 6.0
- 3.0

337. Torpaqda çirkləndiricilərin təyin olunması üsullarından biri yalnızdır:

- atom absorpsion
- emission spektral
- √ fiziki spektral
- kimyəvi
- kimyəvi spektral

338. Torpaqda çirkləndirici elementlərin təyin olunması neçə üsulla aparılır?

- √ 8.0
- 13.0
- 14.0
- 11.0
- 7.0

339. Nemotosidlər nəyə deyilir?

- √ qurdlara, soxulcanlara qarşı toksikdir
- zərərli həşəratı məhv etmək üçün
- fitopotogen göbələklərə qarşı
- alaqalara qarşı işlənir
- gəmiricilərə qarşı istifadə olunur

340. Rodentisidlər nəyə deyilir?

- √ gəmiricilərə qarşı istifadə olunur
- fitopotogen göbələklərə qarşı
- alaqalara qarşı işlənir
- qurdlara, soxulcanlara qarşı toksikdir
- zərərli həşəratı məhv etmək üçün

341. Herbisidlər nəyə deyilir?

- √ alaqalara qarşı istifadə olunur
- fitopotogen göbələklərə qarşı işlənir
- gəmiricilərə qarşı
- qurdlara, soxulcanlara qarşı toksikdir
- zərərli həşəratı məhv etmək üçün

342. Funqisidlər nəyə deyilir?

- √ fitopatogen göbələklərə qarşı işlənir
- alaclara qarşı işlənir
- gəmiricilərə qarşı işlənir
- qurdlara, soxulcanlara qarşı toksikdir
- zərərli həşəratı məhv etmək üçün

343. Bunlardan biri pestisid kateqoriyasına aid deyil:

- √ fitopatogenesidlər
- nemotosidlər
- herbesidlər
- funqisidlər
- insektisidlər

344. Pestisidlər neçə kateqoriyaya bölünür?

- √ 5.0
- 3.0
- 4.0
- 6.0
- 2.0

345. Torpaqların ətraflı tədqiqatları zamanı vahid çirklənmə mənbəyi ətrafında sahəni neçə dəfə keçmək kifayətdir?

- √ bir-iki
- üç-dörd
- dörd-beş
- beş-altı
- iki-üç

346. Torpaqların çirklənmə xəritələri dedikdə:

- √ müxtəlif dərəcədə çirklənmələr və onların birləşmələrinin tipik, müəyyən ümumiləşdirilmiş riyazi paylanması üzərində kiçildilmiş təsviri başa düşülür
- verilmiş rayon üçün tipik olan, torpaq və relyef şəraiti, bitkiləri və fiziki-coğrafi mühitin digər komponentləri daim təkrarlanan sahə başa düşülür
- Xəritənin və torpaqların çirklənmə şərtlərini xarakterizə edən əlavə işarələnmələrin tərtib edilməsi başa düşülür
- torpaqların çirklənmə dərəcəsi şkalasının işlənməsi başa düşülür
- verilmiş rayon üçün tipik olan, torpaq və relyef şəraiti, bitkiləri və fiziki-coğrafi mühitin digər komponentləri daim təkrarlanan sahə başa düşülür

347. torpaqların çirklənmə dərəcəsi şkalasının işlənməsi- çirklənmiş torpaqların xəritəsinin tərtib edilməsi prosesində neçənci mərhələdir?

- √ 2-ci
- 3-cü
- 4-cü
- 5-ci
- 1-ci

348. Topoqrafik xəritənin hazırlanması- çirklənmiş torpaqların xəritəsinin tərtib edilməsi prosesində neçənci mərhələdir?

- √ 1-ci
- 3-cü
- 4-cü
- 5-ci
- 2-ci

349. Xəritənin və torpaqların çirklənmə şərtlərini xarakterizə edən əlavə işarələnmələrin tərtib edilməsi- çirklənmiş torpaqların xəritəsinin tərtib edilməsi prosesində neçənci mərhələdir?

- √ 4-cü

- 2-ci
- 3-cü
- 5-ci
- 1-ci

350. Çirklənməmiş torpaqlarda çirklənmə dərəcəsi neçədən kiçikdir?

- 15-dən
- √ 1-dən
- 5-dən
- 10-dan
- 20-dən

351. Güclü çirklənmiş torpaqlarda çirklənmə dərəcəsi neçədən böyükdür?

- √ 5-dən
- 2-dən
- 3-dən
- 4-dən
- 1-dən

352. Zəif çirklənmiş torpaqlarda çirklənmə dərəcəsi neçədir?

- √ 1-3
- 2-4
- 4-6
- 1-5
- 3-4

353. Çirklənmiş torpaqların xəritəsinin tərtib edilməsi prosesində dördüncü mərhələ hansıdır?

- √ xəritənin və torpaqların çirklənmə şərtlərini xarakterizə edən əlavə işarələnmələrin tərtib edilməsi
- topoqrafik xəritənin hazırlanması
- çöl işləri
- topoqrafik əsasla çəkilmə
- torpaqların çirklənmə dərəcəsi şkalasının işlənməsi

354. Çirklənmiş torpaqların xəritəsinin tərtib edilməsi prosesində ikinci mərhələ hansıdır?

- √ torpaqların çirklənmə dərəcəsi şkalasının işlənməsi
- çöl işləri
- topoqrafik əsasla çəkilmə
- xəritələrin tədqiqi
- topoqrafik xəritənin hazırlanması

355. Çirklənmiş torpaqların xəritəsinin tərtib edilməsi prosesində ilk mərhələ hansıdır?

- √ topoqrafik xəritənin hazırlanması
- çöl işləri
- topoqrafik əsasla çəkilmə
- xəritələrin tədqiqi
- torpaqların çirklənmə dərəcəsi şkalasının işlənməsi

356. Çirklənmə xəritələri hansı xəritələr qrupuna aid edilir?

- √ tematik xəritələr
- əsas xəritələr
- əlavə xəritələr
- dünya xəritələri
- texniki xəritələr

357. Ağır metallarla torpaqların çirklənmələrinin tədqiqi zamanı ağır metallarla çirklənmələrin tərtib edilən xüsusi xəritələri necə adlanır?
- √ torpaq texniki kimyəvi xəritələri
 - torpaq xəritələri
 - kimyəvi xəritələr
 - düzgün xəritələr
 - texniki xəritələr
358. Konvert metodu ilə nümunələrin seçilməsi hansı dərinlikdə aparılır?
- √ 20sm
 - 30sm
 - 40sm
 - 50sm
 - 10sm
359. Birləşdirilmiş nümunə bir qayda olaraq hansı metod ilə itərtib edilir.?
- √ konvert metodu ilə
 - təcrübə metodu ilə
 - funksiya metodu ilə
 - daxili metod ilə
 - analiz metodu ilə
360. Ağır metallar bir qayda olaraq səthdən birinci neçə sm-də toplanır?
- √ 2-5 sm-də
 - 3-4 sm-də
 - 5-6 sm-də
 - 3-8 sm-də
 - 6-7 sm-də
361. verilmiş rayon üçün tipik olan, torpaq və relyef şəraiti, bitkiləri və fiziki-coğrafi mühütün digər komponentləri daim təkrarlanan sahə necə sahə adlanır?
- √ əsas sahə
 - orta sahə
 - normal sahə
 - düzgün sahə
 - baş sahə
362. Torpaqların ətraflı tədqiqatları zamanı vahid çirklənmə mənbəyi ətrafında sahəni neçə dəfə keçmək kifayətdir?
- √ 5-10 ildən bir
 - üç-dörd
 - dörd-beş
 - beş-altı
 - iki-üç
363. Əvvəllər tədqiq olunmuş ərazilərin torpaqlarının ağır metallarla çirklənmə səviyyəsi üzrə təkrar müşahidələri neçə ildən sonra həyata keçirilir?
- 42465.0
 - 42371.0
 - 42403.0
 - 42433.0
 - √ 42500.0
364. Suda temperaturun həddindən artıq artması onda olan nəyin qatılığının azalması ilə nəticələnir?

- √ kalsium ionlarının
- civənin
- karbonun
- azotun
- sulfat turşusunun

365. İstiliklə çirklənmə suda olan hansı qazların miqdarının azalmasına səbəb olur?

- √ azot və karbon
- karbon
- oksigen
- təsirsiz qazlar
- azot

366. İstiliklə çirklənmə suda olan hansı qazların miqdarının azalmasına səbəb olur?

- √ azot və karbon
- karbon
- oksigen
- təsirsiz qazlar
- azot

367. Biosenozların həyatını ciddi təhlükə qarşısında qoyan nədir?

- √ elektrik və atom stansiyalarının kollektorlarının soyudulması üçün istifadə olunan suyun dənizlərə axıdılmasıdır
- temperaturun sabit qalmasıdır
- cərəyanların hərəkətidir
- dənizdə yosunların olmamasıdır
- güclü yağışların yağmasıdır

368. İstiliyin ətraf mühitə atılması biosenozların məhvinə gətirən çirkləndirmənin hansı növüdür?

- √ fiziki
- yuyucu maddələrlə çirklənmənin
- pestisidlə çirklənmənin
- fiziki-kimyəvi
- kimyəvi

369. Şimal qütbün dənizlərini çirkləndirən əsas səbəb nədir?

- √ Çaylar
- küləklər
- orada yaşayan canlılar
- neftlə çirklənmə
- cərəyanlar

370. Hər il Dünya okeanına neçə ton neft axıdılır?

- √ 5 mln. t
- 3 mln. t
- 2 mln. t
- 6 mln. t
- 4 mln. t

371. Suların kimyəvi çirklənməsi neçə yerə ayrılır?

- √ 3.0
- 2.0
- 5.0

- 6.0
- 4.0

372. Eri gölünə tökülən və onu daha çox çirkləndirən çay hansıdır?

- √ Detroyt
- Dnepr
- Dunay
- Qanq
- Lena

373. Havanın təhlil üsullarından biri yalnızdır:

- √ radioaktiv şüalandırma üsulları
- məsafədən təhlil üsulları
- OJC – spektroskopiya üsulu
- məsafədən zondlanma aktiv üsulları
- fiziki-nüvə təhlil üsulları

374. Aktivasiya təhlil üsulları hansı vasitələrlə yerinə yetirilir?

- √ kimyəvi və alətlər
- fiziki
- kimyəvi
- alətlərlə
- fiziki və kimyəvi

375. Kalorimetrik təyinat aparıldıqda qatılığı təyin etmək üçün neçə litr nümunə tələb olunur?

- √ 1-2 l
- 0.1-0.2 l
- 0.5-0.7 l
- 0.4-0.6 l
- 0.3-0.5 l

376. Kükürdün dioksidindən nə əmələ gələ bilər?

- √ kükürd turşusu
- sulfat turşusu
- karbonat turşusu
- fosfat turşusu
- azot turşusu

377. Havadakı nəmlik nəticəsində nə əmələ gələ bilər?

- √ azot turşusu
- sulfat turşusu
- karbonat turşusu
- fosfat turşusu
- kükürd turşusu

378. Təsir qurtardıqdan sonra obyektin ilkin vəziyyətə qayıtmaq qabiliyyəti necə adlanır

- əlavə
- artıq
- √ elastikliyi
- yaranma
- köməkçi

379. Urbanizasiya səviyyəsinə görə dünya ölkələri neçə qrupa bölünür?

- 6 qrupa
- 5 qrupa
- ✓ 3 qrupa
- 2 qrupa
- 4 qrupa

380. Maksimal təsir səviyyəsində öz vəziyyətini qoruyub saxlamaq qabiliyyəti dayanıqlığın hansı ölçüsüdür

- ✓ kəmiyyət
- keyfiyyət
- elastiki
- deformasiya
- artıq

381. Düzgün olmayan cavabi təyin edin?

- qlobal monitorinqdir.
- fiziki monitorinqdir.
- ✓ biosferin kompleks monitorinqdir.
- ekoloji monitorinq baza monitorinqdir.
- qısa müddətli monitorinqdir.

382. Məsafə monitorinqə nə aiddir?

- radiometrik cihazlarla təchiz olunmuş aparatlarla aparılan monitorinq.
- radiometrik cihazlarla təchiz olunmuş aparatlarla litosferdə aparılan monitorinq.
- xüsusi cihazlarla torpaq örtüyündə aparılan monitorinq.
- radiometrik cihazlarla təchiz olunmuş aparatlarla atmosferdə aparılan monitorinq.
- ✓ radiometrik cihazlarla təchiz olunmuş uçan aparatlarla kosmosda və istənilən sahədə aparılan monitorinq.

383. Torpağıcırkəndirən əsas mənbələrə aid olan müşahidə obyektidir:

- bataqlıqlar
- düzgün cavab yoxdur
- ✓ sənaye-energetik mənbələrin ətrafındakı torpaqlar
- sahilyanı ərazilərdə
- meşə sahələri

384. Bioloji monitorinq neçə əsas məsələnin həlli üçün nəzərdə tutulmuşdur

- ✓ 3.0
- 8.0
- 9.0
- 10.0
- 7.0

385. Torpağıcırkəndirən əsas mənbələrə neçə müşahidə obyektini ayırırlar?

- 1.0
- ✓ 2.0
- 7.0
- 3.0
- 5.0

386. Kimyəvi maddənin torpaqda YVQH-nin əsaslandırılması təcrübədə təyin olunan neçə göstərici ilə əlaqədardır?

- ✓ 4.0
- 7.0
- 5.0

- 1.0
- 3.0

387. Çirklənmənin cəm göstəricisi:

- C
- A
- √ Z
- K
- E

388. Kimyəvi maddənin qatılıq əmsalı:

- Z
- A
- √ K
- C
- E

389. Torpağın kimyəvi maddələrlə çirklənməsinin gigiyenik qiymətinin əsas meyarıdır

- torpağın kimyəvi maddələrdən təmizlənməsi
- doğru cavab yoxdur
- torpaqda kimyəvi maddələrin miqdarı
- √ təqribi yol verilən qatılıq (TYVQ)
- torpağın təmizlənməsi

390. Torpağın kimyəvi maddələrlə çirklənməsinin gigiyenik qiymətinin əsas meyarıdır :

- doğru cavab yoxdur
- √ yol verilən qatılıq həddi (YVQH)
- torpağın təmizlənməsi
- torpağın kimyəvi maddələrdən təmizlənməsi
- torpaqda kimyəvi maddələrin miqdarı

391. Kimyəvi maddənin torpaqda YVQH-nın əsaslandırılması təcrübədə təyin olunan göstəricidir :

- bütün cavablar doğrudur
- √ çirkləndirici maddənin torpağın özünü təmizləmə qabiliyyətinə və onun bioloji aktivliyinə təsirini xarakterizə edən ümumsanitar
- maddələrin kimyəvi tərkibi
- doğru cavab yoxdur
- maddələr dövrəni

392. Kimyəvi maddənin torpaqda YVQH-nın əsaslandırılması təcrübədə təyin olunan göstəricidir :

- √ maddənin torpaqdan atmosfer havasına keçidini xarakterizə edən havaya miqrasiya
- bütün cavablar doğrudur
- maddələr dövrəni
- doğru cavab yoxdur
- maddələrin kimyəvi tərkibi

393. Kimyəvi maddənin torpaqda YVQH-nın əsaslandırılması təcrübədə təyin olunan göstəricidir :

- bütün cavablar doğrudur
- √ maddənin torpaqdan qunt sularına və su mənbələrinə keçid qabiliyyətini xarakterizə edən suya miqrasiya
- maddələr dövrəni
- maddələrin kimyəvi tərkibi
- doğru cavab yoxdur

394. Kimyəvi maddənin torpaqda YVQH-nın əsaslandırılması təcrübədə təyin olunan göstəricidir:

- √ maddənin torpaqdan bitkiyə keçidini xarakterizə edən translokasiya
- doğru cavab yoxdur
- bütün cavablar doğrudur
- maddələrin miqراسiyası
- maddələr dövrəni

395. Kimyəvi maddənin torpaqda YVQH-nin əsaslandırılması təcrübədə təyin olunan neçə göstərici ilə əlaqədardır?

- √ 4.0
- 7.0
- 5.0
- 3.0
- 1.0

396. Torpaqda kimyəvi maddələrin insan üçün zərərsiz olan kompleks göstərici nə adlanır?

- √ kimyəvi maddələrin torpaqda yol verilən qatılıq həddi(YVQH)
- doğru cavab yoxdur
- bütün cavablar doğrudur
- oksigenin torpaqdakı miqdarı
- zərərli maddələrin torpaqdakı miqdarı

397. Sahəyə daha iri obyektlər hansı metodlar vasitəsilə daim tədqiq olunmalıdır?

- √ distansion
- xüsusi
- əsas
- heç biri
- ümumi

398. Sənaye-energetik mənbələrin ətrafındakı torpaqlarda nümunələrin götürülməsi nə vaxt aparılır?

- payızda
- payızın axırı
- √ yazda,qar əridikdən sonra
- yayda
- qışın əvvəli

399. Ağır metalların torpağa daxil olma intensivliyini təyin etmək üçün qar nümunəsinin götürülməsi nə vaxt aparılır?

- √ qışın sonunda
- qışın ortasında
- payızda
- payızın sonu
- qışın əvvəlində

400. Kənd təsərrüfatı rayonlarının torpaqlarında nümunələrin götürülməsi ildə neçə dəfə aparılır?

- √ 2.0
- 3.0
- 5.0
- 7.0
- 1.0

401. Torpağı çirkləndirən əsas mənbələrə olan müşahidə obyektidir:

- √ kənd təsərrüfatı rayonlarının torpaqları
- bataqlıqlar
- meşə sahələri

- düzgün cavab yoxdur
- yer kürəsində olan bütün torpaq sahəsi

402. Torpağıçirkəndirən əsas mənbələrə neçə müşahidə obyektini ayırırlar?

- 1.0
- 5.0
- 7.0
- ✓ 2.0
- 3.0

403. İstifadəsullarına görə okean cihazları ayrılır:

- ✓ stasionar
- ümumi
- xüsusi
- heç biri
- avtomatik

404. Tətbiqinə görə okean cihazları:

- ✓ dərinliyi təyin etmək üçün cihazlar
- təzyiqi ölçən cihazlar
- temperaturu ölçən cihazlar
- rütubəti ölçən cihazlar
- həcmi təyin edən cihazlar

405. Müşahidə obyektini ilə qarşılıqlı əlaqə üsuluna görə cihazlar hansı növlərə bölünür?

- ✓ təmasda olan və təmasda olmayan
- 2 növə ayrılır
- okean cihazları
- heç biri
- təyin olunan

406. Müşahidə obyektini ilə qarşılıqlı əlaqə üsuluna görə cihazlar neçə növə bölünür?

- ✓ 2.0
- 3.0
- 1.0
- 7.0
- 5.0

407. Akustik profiloqraf hesablanıb:

- ✓ ekoloxun tətbiqinə hesablanıb
- 6 m
- 7 m
- 8 m
- 5 m

408. Hidrostatik profiloqraf neçə metr dərinliyə kimi hesablanıb?

- ✓ 15 m
- 3 m
- 4 m
- 9 m
- 5 m

409. Hidrostatik profiloqraf:

- √ suyun dibində tross üzərində yerini dəyişə bilən təzyiqlik ötürücü vasitəsilə dərinliyi ölçür
- həcmi ölçür
- temperaturu ölçür
- heç biri
- təzyiqlik ölçür

410. Mexaniki profiloqraf :

- √ həcmi ölçür
- tross üzərində və ya ölçməştanqasında olan ölçmə yükü ilə dərinliyi ölçür
- təzyiqlik ölçür
- yağının miqdarını ölçür
- temperaturu ölçür

411. Su səviyyəsi haqqında fasiləsiz məlumat verir :

- √ səviyyəni öz özünə ölçənlər
- müxtəlif cihazlar
- heç biri
- hamısı
- yoxlama

412. 3.cü qrupa neçə stansiya aiddir ?

- √ 8-9
- 5-6
- 1000-1100
- 3-4
- 6-7

413. 2.ci qrupa neçə stansiya aiddir ??

- 3-4
- 8-9
- √ 570-600
- 42526.0
- 6-7

414. 1.ci qrupa neçə stansiya daxildir ?

- 5-6
- 8-9
- 6-7
- 3-4
- √ 60-70

415. Nə vaxt sabiq SSRİ-ni əhatə edən və bütün daxili dənizlərində monitoring şəbəkəsi fəaliyyət göstərirdi ?

- XX əsrin əvvəli
- XIX əsrin sonu
- X əsr
- √ XX əsrin 80-ci illərinin sonunda
- XIX əsr

416. Tam proqram üzrə aparılan müşahidələrin nəticəsində nə təyin olunur?

- hamısı
- heç biri
- havanın tərkibi

- √ mühitin göstəriciləri
- oksigen miqdarı

417. Tam proqram üzrə aparılan müşahidələrin nəticəsində nə təyin olunur ?

- √ çirkləndirici maddələr
- bütün cavablar doğrudur
- oksigenin miqdarı
- havanın tərkibi
- heç biri

418. Tam proqram üzrə aparılan müşahidələr ayda neçə dəfə keçirilir?

- √ 10.0
- 1.0
- 13.0
- 12.0
- 11.0

419. Səth və yeraltı suların çirklənmə dərəcəsinin qiymətləndirilməsi hansı göstəricilərəsasən həyata keçirilir?

- hamısı
- heç biri
- √ texnogen
- texnoloji
- bioloji

420. Səth və yeraltı suların çirklənmə dərəcəsinin qiymətləndirilməsi hansı göstəricilərəsasən həyata keçirilir?

- √)fiziki
- heç biri
- hamısı
- texnoloji
- texnogen

421. Səth və yeraltı suların çirklənmə dərəcəsinin qiymətləndirilməsi hansı göstəricilərəsasən həyata keçirilir?

- √ kimyəvi
- heç biri
- hamısı
- texnoloji
- texnogen

422. Suyun mütləq şəkildə təyin olunan keyfiyyət göstəricisi:

- heç biri
- təzyiqi
- √ radionuklidlər
- həcmi
- sıxlığı

423. Suyun mütləq şəkildə təyin olunan keyfiyyət göstəricisi:

- təzyiqi
- heç biri
- √ kimyəvi
- sıxlığı
- həcmi

424. Suyun mütləq şəkildə təyin olunan keyfiyyət göstəricisi:

- həcmi
- təzyiqi
- ✓ əsas ionlar
- sıxlığı
- heç biri

425. Suyun mütləq şəkildə təyin olunan keyfiyyət göstəricisi:

- ✓ iylər
- heç biri
- həcmi
- sıxlığı
- təzyiqi

426. Suyun mütləq şəkildə təyin olunan keyfiyyət göstəricisi:

- ✓ oksigen biokimyəvi sərfi
- həcmi
- heç biri
- təzyiqi
- sıxlığı

427. Suyun mütləq şəkildə təyin olunan keyfiyyət göstəricisi:

- ✓ həll olmuş oksigen
- sıxlığı
- heç biri
- təzyiqi
- həcmi

428. Suyun mütləq şəkildə təyin olunan keyfiyyət göstəricisi:

- ✓ pH
- sıxlığı
- hamısı doğrudur
- təzyiqi
- həcmi

429. Suyun mütləq şəkildə təyin olunan keyfiyyət göstəricisi :

- sıxlığı
- təzyiqi
- ✓ asılmış maddələr
- hamısı doğrudur
- həcmi

430. Suyun mütləq şəkildə təyin olunan keyfiyyət göstəriciləri

- təzyiqi
- sıxlığı
- hamısı doğrudur
- həcmi
- ✓ suyun temperaturu

431. Hər bir məntəqədə seçilən tədqiqat yeri :

- relyef
- temperaturun səviyyəsi
- su

- √ çirklənmə mənbəyindən aşağıda
- hava

432. Hər bir məntəqədə seçilən tədqiqat yeri :

- temperaturun səviyyəsi
- relyef
- su
- hava
- √ çirklənmə mənbəyindən yuxarıda

433. Hər bir məntəqədə seçilən tədqiqat yeri :

- √ çirklənmə mənbəyindən yuxarıda
- relyef
- su
- hava
- temperaturun səviyyəsi

434. Hər bir məntəqədə azı neçə tədqiqat yeri seçilməlidir ?

- √ 2-3
- 10.0
- 13.0
- 12.0
- 11.0

435. Müşahidə məntəqələri nəyə malik olmalıdır ?

- bütün cavablar doğrudur
- heç biri
- √ sututarlarda suyun səviyyəsi
- tam öyrənilməlidir
- xüsusi tələblərə cavab verməlidir

436. Müşahidə məntəqələri nəyə malik olmalıdır?

- √ reprezentativ tələbatları təmin etməlidir
- doğru cavab yoxdur
- bütün cavablar doğrudur
- xüsusi tələblərə cavab verməlidir
- tamöyrənməlidir

437. İxtisaslaşdırılmış məntəqələr harda fəaliyyət göstərir?

- √ elmi tədqiqat məsələlərin həlli üçün zəif çirklənmiş rayonlarda (fon monitorinqi)
- sənayedə
- havada
- məişətdə
- nəqliyyatda

438. İxtisaslaşdırılmış məntəqələr harda fəaliyyət göstərir?

- havada
- sənayedə
- √ çirklənmiş su obyektlərində
- nəqliyyatda
- məişətdə

439. Hal-hazırda nə qədər su ölçən məntəqə və stansiyalar fəaliyyət göstərir?

- 8.0
- 9.0
- √ 60minə yaxın
- 5.0
- 7.0

440. Planetin atmosfer və hidrosfer rejiminə aid olan prosesləri öyrənir

- ekologiya
- meteorologiya
- √ hidrometeorologiya
- sosiologiya
- hidrologiya

441. Hidrometeorologiya :

- √ planetin atmosfer və hidrosfer rejiminə aid olan prosesləri öyrənir
- aşağı atmosferi öyrənir
- atmosferi öyrənir
- yuxarı atmosferi öyrənir
- orta atmosferi öyrənir

442. Hidrologiya :

- √ Yer hidrosferini, onda baş verən prosesləri öyrənən elm
- atmosferi öyrənir
- orta atmosferi öyrənir
- aşağı atmosferi öyrənir
- yuxarı atmosferi öyrənir

443. Lidarin əsas aktiv elementi ,

- √ lazer şüalanma mənbəyidir
- işıq şüalanma
- günəşşüalanma
- ultrabənövşəyi şüalanma
- rentgen şüalanma

444. Lidar :

- √ atmosferin spektr optik diapazonunda lazer zondlanmasını həyata keçirmək üçün cihaz
- yağıntıölçür
- rütubəti ölçür
- təzyiqi ölçür
- temperaturu ölçür

445. Radiolokasiya neçəüsuulla həyata keçirilir ?

- √ 3.0
- 13.0
- 12.0
- 11.0
- 10.0

446. Atmosferin zondlanması neçə km.ə kimi mümkündür ?

- √ 30.0
- 6.0
- 7.0

- 8.0
- 5.0

447. Exolokator nəyi ölçür ?

- √ atmosfer sıxlığının irimiqyaslı dəyişmə zonalarını
- rütubəti
- təzyiqi
- yağıntını
- temperaturu

448. Geofiziki raketlərdən nəyi ölçmək üçün istifadə olunur ?

- √ havanın optik xüsusiyyətləri təzyiqi
- nisbi rütubəti
- mütləq rütubəti
- cavab yoxdu
- temperaturu

449. Geofiziki raketlərdən nəyi ölçmək üçün istifadə olunur ?

- nisbi rütubəti
- temperaturu
- təzyiqi
- √ yerin maqnit sahəsinin parametrlərini
- mütləq rütubəti

450. 100-150 km dən yuxarı qaldırılan güclü geofiziki raketlərdən harda istifadə olunur ?

- √ yuxarı atmosferi öyrənmək üçün
- yuxarı hidrosferi öyrənmək üçün
- aşağı hidrosferi öyrənmək üçün
- orta hidrosferi öyrənmək üçün
- hidrosferi öyrənmək üçün

451. Meteoroloji raketlərlə ölçülən əsas parametrlərə aid deyil :

- √ yağıntı
- temperatur
- sıxlıq
- havanın qaz tərkibi
- təzyiq

452. Meteoroloji raketlər nə ilə işləyir ?

- √ maye və bərk yanacaqla
- qazla
- benzinlə və qazla
- maye qazla
- benzinlə

453. Orta atmosferi öyrənmək üçün :

- √ 80-100 kmə kimi qaldırılan meteoroloji raketlərdən istifadə olunur
- raketlərdən istifadə olunur
- müxtəlif qurğulardan istifadə olunur
- termometrdən istifadə olunur
- cihazlardan istifadə olunur

454. Radiozond :

- √ atmosferin əsas parametrlərinin şar-zond vasitəsilə ölçülməsi və ölçü nəticələrinin telemetrik sistem vasitəsilə ötürülməsi
- təzyiqli ölçür
- nisbi rütubəti ölçür
- təzyiqli ölçür
- temperaturu ölçür

455. Metoqraf :

- √ temperaturu ölçür
- rütubəti ölçür
- temperaturu, təzyiqli, rütubəti kompleks ölçmək üçün cihaz
- radiasiyanı ölçür
- təzyiqli ölçür

456. Yağıntı-ölçən :

- √ temperaturu ölçür
- mütləq rütubəti ölçür
- maye və bərk yağıntıların səviyyəsini ölçür
- təzyiqli ölçür
- nisbi rütubəti ölçür

457. Psixrometr :

- √ nəm və quru termometrlərin temperaturunun müqayisəsi
- temperaturu
- nisbi rütubəti ölçür
- mütləq rütubəti ölçür
- havanı

458. Hiqrometr :

- √ havanın mütləq və nisbi rütubətinin ölçülməsi
- küləyin sürətini ölçür
- təzyiqli ölçür
- yağıntının miqdarını ölçür
- Temperaturu ölçür

459. Barometr :

- √ havanın təzyiqini ölçür
- küləyin sürətini ölçür
- nisbi rütubəti ölçür
- mütləq rütubəti ölçür
- temperaturu ölçür

460. Flüger :

- √ küləyin sürətinin ölçülməsi üçün ən sadə cihazdır
- təzyiqli ölçür
- nisbi rütubəti ölçür
- mütləq rütubəti ölçür
- temperaturu ölçür

461. Anemometr :

- √ küləyin və qaz axınının sürət istiqamətini ölçür
- mütləq rütubəti ölçür
- temperaturu ölçür

- hecne olcmur
- nisbi rütubəti ölçür

462. Aktinometr :

- temperaturu ölçür
- mütləq rütubəti ölçür
- √ günəş radiasiyasının intensivliyinin ölçülməsi
- təzyiqi ölçür
- nisbi rütubəti ölçür

463. Havanın temperaturu hansı cihaz vasitəsilə ölçülür ?

- √ termometr
- yağımı ölçən
- hüqrometr
- barometr
- meteoqraf

464. Termometr :

- √ havanın temperaturunu ölçür
- küləyin sürətini ölçür
- nisbi rütubəti ölçür
- mütləq rütubəti ölçür
- təzyiqi ölçür

465. Atmosfer havasının çirklənməsi neçəşəhərdə və stansiyada təyin edilir ?

- √ 299 və 687
- 3 və 23
- 4 və 32
- 5 və 33
- 2 və 22

466. Atmosfer havasının çirklənməsi neçə stansiyada təyin edilir ?

- √ 687.0
- 23.0
- 32.0
- 33.0
- 22.0

467. Meteoroloji stansiya yerinə yetirir :

- √ buludluğa, yağıntuların səviyyəsinə, görünməyə, günəş radiasiyasına nəzarət
- hidrogeni öyrənir
- oksigeni öyrənir
- havanı öyrənir
- suyun tərkibini öyrənir

468. Meteoroloji stansiya yerinə yetirir :

- √ küləyin sürət və istiqaməti
- oksigeni müəyyən edir
- hidrogeni müəyyən edir
- suyun tərkibini öyrənir
- havanı öyrənir

469. Meteoroloji stansiya yerinə yetirir :

- √ havanın temperaturunun, vəziyyətinin və rütubətinin ölçülməsi
- suyu öyrənir
- torpağıöyrənir
- relyefi öyrənir
- havniöyrənir

470. Meteroloji stansiya :

- √ atmosferin vəziyyətinin müntəzəm müşahidəsinin əsas komponentidir
- suyu öyrənir
- torpağıöyrənir
- relyefi öyrənir
- havanıöyrənir

471. Meterologiyanın əsas vəzifəsi nədir ?

- √ havanın müxtəlif müddətlərə proqnozlaşdırılmasıdır
- torpağıöyrənir
- havanıöyrənir
- relyefi öyrənir
- suyu öyrənir

472. Meterologiya :

- √ yer atmosferi, onun quruluşu xüsusiyyətləri və onda baş verən proseslər haqqında elmdir
- su haqqında elmdir
- torpaq haqqında elmdir
- relyef haqqında elmdir
- hava haqqında elmdir

473. Rusiyada ilk hava xidməti nə vaxt meydana gəlib ?

- 1666-ci il
- 1888-ci il
- 1999-ci il
- √ 1872-ci il
- 1777-ci il

474. Ekoloji idarəetmənin məsələləri :

- √ ekosistemdə dayanıqlı vəziyyətlərin axtarılması və dəstəklənməsi
- sosial
- bioloji
- texnogen
- ekoloji

475. Ekoloji monitorinq hansı məsələləri həll edir ?

- social, bioloji
- √ idarəetmə
- ekoloji, bioloji
- sosial, ekoloji
- texnogen, sosial

476. Ekoloji monitorinq hansı məsələləri həll edir ?

- √ dərkətmə
- social, ekoloji
- social, bioloji

- texnogen, social
- ekoloji, bioloji

477. Kompleks ekoloji monitorinqin vəzifələrinə daxildir?

- √ ekoloji sistemin və insanların məskunlaşma sahələrinin fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi.
- ekoloji və yaşayış sahələrinin müayinəsinin keçirilməsi.
- yaranmış neqativ halların ləğv və ya təsirinin azaldılması üçün tədbirlər hazırlamaq.
- Duz cavab yoxdu
- göstərilən sahələrdə baş vermiş dəyişikliklərin səbəbinin müəyyən edilməsi və qiymətləndirilməsi.

478. Cavablardan hansın kompleks ekoloji monitorinqə aid deyil?

- √ istehlak normativ və məhdudsiyyətləri.
- ayrılmış nəzarət obyektinin müayinəsi
- ölçmə işlərinin plənlaşdırılması.
- nəzarət obyektinin vəziyyətinin dəyişməsinin proqnozlaşdırılması.
- nəzarət obyektinin seçilməsi.

479. Ekobiokimyəvi monitorinq nəyi əhatə edir?

- √ ətraf mühitin kimyəvi və bioloji vəziyyətinə nəzarət.
- ətraf mühitin fiziki vəziyyətinə nəzarət.
- cətraf mühitin kimyəvi vəziyyətinə nəzarət.
- ətraf mühitin fiziki və kimyəvi vəziyyətinə nəzarət.
- ətraf mühitin bioloji vəziyyətinə nəzarət.

480. Doğru olan cavab hansıdır?

- √ bioloji monitorinq bioindikatorlar vasitəsilə aparılan monitorinqdir.
- bioloji monitorinq bitki aləmində aparılan monitorinqdir.
- bioloji monitorinq dünya okeanında gedən bioloji prosesləri əhatə edən monitorinqdir.
- bioloji monitorinq heyvanlar aləmində aparılan monitorinqdir.
- bioloji monitorinq biosferdə aparılan monitorinqdir.

481. Fiziki monitorinqə nə daxildir?

- √ ətraf mühitə təsir edən fiziki proseslərə nəzarət.
- ətraf mühitdə gedən bioloji proseslərə nəzarət.
- litosferdə gedən proseslərə nəzarət.
- insan orqanizmində gedən proseslərə nəzarət.
- ətraf mühitə təsir edən müxtəlif kimyəvi proseslərə nəzarət.

482. İmpakt monitorinq sisteminə nə daxildir?

- √ regional və lokal antropogen təsirlərə məruz qalan xüsusi təhlükəli zonaların monitorinqi.
- lokal antropogen təsirlərə məruz qalmayan zonaların monitorinqi.
- Lokal antropogen təsirlərə məruz qalan təhlükəsiz zonaların monitorinqi.
- Antropogen təsirlərə məruz qalan xüsusi təhlükəli zonaların monitorinqi.
- regional antropogen təsirlərə məruz qalan zonaların monitorinqi.

483. Düzgün cavab hansıdır?

- √ lokal monitorinq sistemi konkret antropogen mənbəyin təsiri ilə məşğul olur.
- kimyəvi çirkləndiricilərin təsiri ilə məşğul olur.
- təbii çirkləndirici mənbələrin təsiri ilə məşğul olur.
- cavabların hamısı doğrudur.
- bir neçə antropogen mənbəyin təsiri ilə məşğul olur.

484. Regional monitorinq sistemi hansı proseslərə nəzarət edir:

- √ hər hansı bir region daxilində gedən proseslərə.
- inzibati rayon daxilində gedən proseslərə.
- hər hansı bir şəhər daxilində gedən proseslərə.
- dünyada gedən proseslərə.
- hər hansı bir ölkə daxilində gedən proseslərə.

485. Milli monitoring sistemi nədir?

- √ ölkə miqyasında aparılan monitoring.
- bir neçə ölkədə aparılan monitoring.
- materikdə aparılan monitoring.
- şəhərdaxilində aparılan monitoring.
- beynəlxalq miqyasda aparılan monitoring.

486. Baza monitoring sisteminə daxildir:

- √ regional antropogen təsirlər nəzərə alınmaqla təbiətdə baş verən hallara nəzarət etmək.
- faunada baş verən hallara nəzarət etmək.
- hidrosferdə baş verən proseslərə nəzarət etmək.
- litosferdə baş verən proseslərə nəzarət etmək.
- bitki aləmində baş verən hallara nəzarət etmək.

487. Qlobal monitoring sistemi dedikdə nə başa düşülür?

- √ dünyada baş verən proseslərə və yer kürəsinin biosferində bütün ekoloji komponentlərə nəzarətlə yanaşı ekstremal vəziyyətlərin yaranacağı barədə xəbərdarlıq etmək.
- litosfer qatında baş verən proseslərə nəzarət etmək.
- materiklərin su hövzələrində baş verən proseslərə nəzarət etmək.
- cavabların hamısı doğrudur.
- yer kürəsinin atmosferində baş verən proseslərə nəzarət etmək.

488. Çirkləndirici mənbələrinin monitoringinə aiddir:

- bir nöqtədə yerləşən mənbənin.
- yerini dəyişməyən mənbənin monitoringi.
- Hərəkətdə olan nəqliyyat vasitələrinin.
- müəyyən bir sahənin.
- √ yerini dəyişməyən, bir nöqtədə yerləşən mənbənin, hərəkətdə olan nəqliyyat vasitələrinin və müəyyən bir sahənin

489. Düzgün olmayan cavab hansıdır?

- √ müxtəlif kimyəvi çirkləndirici, müxtəlif təbii və fiziki təsir amilləri başa düşülür.
- müxtəlif təbii təsir amilləri başa düşülür.
- müxtəlif fiziki təsir amilləri başa düşülür.
- sənaye müəssisələrinin çirkləndirilməsi başa düşülür.
- monitoringin təsir amili dedikdə müxtəlif kimyəvi çirkləndiricilərin təsiri başa düşülür.

490. Ekoloji monitoringin təsir amili hansıdır?

- √ müxtəlif kimyəvi çirkləndirici, müxtəlif təbii və fiziki təsir amilləri.
- kimyəvi çirkləndirici maddələr.
- təbii təsir amilləri.
- fiziki təsir amilləri
- müxtəlif çirkləndirici maddələr.

491. Ekoloji monitoring sisteminin siniflərə bölünməsi necədir?

- √ təsir amilinə görə.
- təsir amilinə, çirkləndirici mənbələrə, miqyasına görə.

- miqyasına görə
- aparıldığı yerə görə.
- çirkləndirici mənbələrə görə.

492. Ekoloji monitorinqin obyektinə hansıdır?

- ✓ atmosfer, yer üstü sular, okeanlar, dənizlər, yeraltı sular, kriosfera.
- yerüstü sular, okeanlar.
- okeanlar və dənizlər.
- atmosfer, kriosfera
- atmosfer, yeraltı sular.

493. Monitorinqin praktiki istiqamətlərinə uyğun olmayan hansıdır?

- ✓ əhalinin miqrasiyasının nizamlanması.
- ətraf mühitin faktiki vəziyyəti və çirklənmə səviyyəsini qiymətləndirmək.
- çirkləndiricilərin təsirindən ətraf mühitdə yarana biləcək vəziyyətin proqnozu.
- bu vəziyyətin qiymətləndirilməsi.
- ətraf mühitin vəziyyətinə və ona təsir edən amillərə nəzarət etmək.

494. Düzgün olmayan cavab hansıdır?

- ✓ qısamüddətli monitorinq
- antropogen təsirin qiymətləndirilməsi.
- Antropogen amilin təsirindən ətraf mühitdə yaranan dəyişikliklər
- təbii mühitin fiziki halının qiymətləndirilməsi.
- antropogen təsir mənbələrinə nəzarət.

495. Antropogen təsir üzrə ekoloji monitorinqə daxildir:

- ✓ antropogen təsir mənbələrinə və təsir amillərinə nəzarət.
- sənaye müəssisələrinə nəzarət
- əhalinin miqrasiyasına nəzarət.
- kənd təsərrüfatının yerləşməsinə nəzarət.
- nəqliyyat vasitələrinə nəzarət.

496. Ətraf mühitin monitorinqi dedikdə nə nəzərdə tutulur ?

- ✓ uzun müddətli müşahidə sistemi olub, ətraf mühitin hazırkı vəziyyətinin qiymətləndirilməsi və onun dəyişməsi istiqamətinin proqnozlaşdırılması.
- ətraf mühitin hazırkı vəziyyətinin qiymətləndirilməsidir
- onun dəyişmə istiqamətinin proqnozlaşdırılmasıdır.
- demoqrafik proseslərə nəzarət sistemidir.
- ətraf mühitin qısa müddətli-müşahidə sistemidir.

497. Ekoloji auditin əsas mərhələsinə daxil deyil:

- ✓ proqramın planlaşdırılması.
- ekoloji audit proqramının nəticələri ilə bağlı konkret təklif və tövsiyələrin hazırlanması.
- proqram məlumatların təklifi.
- proqram materiallarının reallaşması ilə bağlı planın tərtib olunması və onun icrasına nəzarət edilməsi.
- zərurət yaranıqda ekoloji audit proqramına əlavə mütəxəssislərin cəlb edilməsi.

498. Auditin qanunvericilik vətəni hansı ölkə hesab olunur?

- ✓ B.Britaniya
- İspaniya
- Yaponiya
- Portuqaliya
- Fransa.

499. Ekoloji audit hansı sahələrdə aparılır?

- √ sosial müdafiə təşkilatları.
- transmilli korporasiyalar
- regionlar
- bələdiyyələr
- dövlət idarələri.

500. Ekoloji audit sisteminin yaradılmasında iştirak etmir.

- √ təhsil müəssisələri.
- yerli hakimiyyət orqanları və bələdiyyələr.
- kommersiya bankları.
- ekoloji banklar.
- ekoloji fondlar.